

Barnbokslut 2022

Nämnden för demokrati och medborgarservice

December 2022

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
23-01-09	Slutgiltig		Inga-Lisa Adler

Innehåll

1	Varför ett Barnbokslut?	4
2	Vad är ett Barnbokslut?	4
2.1	De fyra grundläggande principerna	5
2.2	Tre viktiga begrepp att känna till	5
2.3	Syftet med barnbokslut 2022	6
2.3.1	Stadsledningskontorets anvisning för barnbokslut	6
2.4	Förvaltningens tillvägagångssätt vid genomförande av barnbokslut 2022	8
3	Kartläggning och analys av nuläget	9
3.1	Artikel 2	9
3.1.1	Avdelningen för utveckling och analys	9
3.1.2	Avdelningen för medborgarservice och support	12
3.1.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	15
3.2	Artikel 3	16
3.2.1	Avdelningen för utveckling och analys	16
3.2.2	Avdelningen för medborgarservice och support	17
3.2.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	18
3.3	Artikel 6	19
3.3.1	Avdelningen för utveckling och analys	19
3.3.2	Avdelningen för medborgarservice och support	23
3.3.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	24
3.4	Artikel 12	25
3.4.1	Avdelningen för utveckling och analys	25
3.4.2	Avdelningen för medborgarservice och support	28
3.4.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	29
3.5	Övriga artiklar som förvaltningens arbete har kopplingar till 2022	31
4	Sammanfattande analys per avdelning	35
4.1	Avdelningen för utveckling och analys	35
4.2	Avdelningen för medborgarservice och support	37
4.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	39
5	Förvaltningen och barnkonventionen i korthet	41
6	Det nya nuläget och vägen framåt	43
6.1	Barnbokslut 2022 jämfört med Barnbokslut 2021	43
6.2	Utmaningar och potentiella utvecklingsområden	45
6.2.1	Avdelningen för utveckling och analys	46
6.2.2	Avdelningen för medborgarservice och support	47
6.2.3	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet	48
7	Bilagor	50

1 Varför ett Barnbokslut?

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling 1989 och blev juridiskt bindande att följa för Sverige 1990. Barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020 och med anledning av detta kartlade stadsledningskontoret 2019 stadens arbete med barnkonventionen. Kartläggningen redovisades i delårsrapport mars 2020 (stadsledningskontorets diarienummer 0251/20).

Kommunfullmäktige gav 2020-06-16, § 20, kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan. Samtidigt fick samtliga nämnder och styrelser i uppdrag att årligen upprätta ett barnbokslut. En inriktning för barnrättsplan och barnbokslut antogs av kommunstyrelsen 2021-01-27, § 72.

Att arbeta barnrättsligt innebär att utifrån Barnkonventionen tillgodose det enskilda barnets rättigheter inom det som är Göteborgs Stads uppdrag. Staden ska efterfråga barnets delaktighet samt utgå från barnets bästa.

Stadens förvaltningar och bolag genomförde sitt första barnbokslut 2021 som var en första kartläggning och nulägesanalys utifrån barnkonventionens artiklar. Barnbokslut 2022 är uppdaterad och kompletterad version av barnbokslut 2021.

2 Vad är ett Barnbokslut?

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag för att skapa en bättre situation för barnen i Göteborg, samt vara ett stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen.

Barnbokslutet är en sammanställning av en verksamhets resultat som berör barn och innebär att varje förvaltning och bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur fattade beslut har påverkat barns och ungas villkor i området eller i en verksamhet. Ett barnbokslut ska kunna ge ett stöd i vad som behöver prioriteras inför nästkommande års verksamhets- eller affärsplan.

Barnbokslutet ska skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat arbete i verksamheten. Barnbokslutet ska ta sikte på de fyra grundläggande principerna i Barnkonventionen, vilka är artiklarna 2, 3, 6 och 12 (för mer information, se punkt 2.1). Varje verksamhet ska även identifiera om fler av Barnkonventionens totalt 54 artiklar har koppling till verksamhetens innehåll och beskriva detta i barnbokslutet.¹

¹ En fullständig lista över samtliga artiklar i Barnkonventionen lämnas i Bilaga 1

2.1 De fyra grundläggande principerna

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Begreppet ”barnets bästa” är konventionens grundpelare. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet. Det betyder inte att det alltid ska vara utslagsgivande, även andra intressen kan ha samma eller större betydelse. Beslutsfattare ska dock ha i åtanke att barnets bästa inte bara är ett intresse bland andra, utan det är ett intresse som måste ges särskild vikt. Det ska också noteras att ett och samma beslut kan röra flera barn eller grupper av barn med olika intressen.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

2.2 Tre viktiga begrepp att känna till

Det finns tre begrepp som är viktiga att känna till. Begreppen har olika innebörd men kan vara enkla att förväxla med varandra. Det är därför viktigt att förstå deras innebörd. Begreppen ger också stöd i analysen av i vilken grad verksamheten lever upp till de fyra grundläggande principerna.

Barnperspektiv: Den kunskap om barn som vuxna utgår från när de avser att göra något utifrån barnets bästa. Vuxnas perspektiv kan därför skilja sig från hur barnet upplever och förstår samma situation. Barnperspektivet är en färskvara som förändras över tid.

Barns perspektiv: När det gäller barnets perspektiv är det nödvändigt att ett barn fått uttala sig i den aktuella frågan. Det är det som visar sig för barnet som är det intressanta när vi pratar om barnets eget perspektiv. Genom att fråga efter barnets synpunkter levandegörs barnets eget perspektiv. Det handlar om det enskilda barnets synpunkter.

Barnrättsperspektiv: Utgångspunkten är FN:s barnkonvention. Barnrättsperspektiv innebär att alla besluts- och arbetsprocesser är barnrättsbaserade, det vill säga utgår från konventionens fyra grundläggande principer och övriga rättigheter i konventionen.

2.3 Syftet med barnbokslut 2022

Syftet med Göteborgs Stads barnbokslut gällande år 2022 är att skapa en bild av var stadens nämnder och styrelser står i förhållande till barnkonventionen. Barnbokslutet 2022 ska ge en bild av det nya nuläget jämfört med 2021 och ska baseras på verksamhetens aktiviteter, händelser eller beslut skedda under 2022. Stadsledningskontoret har även kompletterat sin anvisning med frågor om resurssättning av barnrättsarbetet.

Stadsledningskontoret gör en sammanställning av boksluten inom ordinarie uppföljningsprocess, för att följa vilka förflyttningar som görs i Göteborgs Stad för att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Sammanställningen återredovisas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2.3.1 Stadsledningskontorets anvisning för barnbokslut

Inrapporteringen till stadsledningskontoret 2022 bygger i grunden på den anvisning som stadsledningskontoret tog fram inför barnbokslut 2021.

Anvisningen utgår från sex huvudfrågor som är kopplade till

Barnkonventionens artiklar. Som hjälp för att besvara huvudfrågorna har även ett antal stödfrågor tagits fram. Såsom stadsledningskontoret beskriver bildar svaren på stödfrågorna ett sammanfattande svar på den huvudfråga som respektive stödfrågor tillhör.

Huvudfrågor med tillhörande stödfrågor:

- **Artikel 2** - På vilket sätt används kunskap om barn, samt statistik och annan kvalitativa data systematiskt i analyser, beslut och uppföljning för att säkra icke diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna?

Stödfrågor:

- På vilket sätt arbetar ni för barns lika rättigheter? Gäller lika rättigheter för barn i verksamheten, eller finns det barn som faktiskt diskrimineras?
- Finns det kunskap om ifall det finns grupper av barn som är svåra att nå, eller som inte har tillgång till er verksamhet?
- Vilken statistik och annan kvalitativa data används för barns lika rättigheter? Finns det data som kommer följas under tid?

- **Artikel 3** - På vilket sätt redovisas och analyseras konsekvenser och effekter av beslut som påverkar olika barn direkt eller indirekt?

Stödfrågor:

- Vilka beslutsprocesser finns i nämnden/styrelsen där prövningar av barnets bästa behöver genomföras?
- Vilka arbetssätt, rutiner och stöd finns för att göra systematiska prövningar av barnets bästa i verksamheten?

- **Artikel 6** - På vilket sätt medverkar nämnd/styrelse direkt/indirekt till att stödja alla barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar?

Stödfrågor:

- På vilka sätt arbetar nämnden/styrelsen för barns rätt till utveckling?
- Vad betyder barns rätt till liv och utveckling utifrån nämndens/styrelsens uppdrag?

Artikel 6 - Finns det strukturer för intern/extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda?

Stödfrågor:

- Vilka är de viktigaste samverkansaktörerna för att se till att barn får sina rättigheter tillgodosedda samt för att skapa ett helhetsperspektiv på barn?

- **Artikel 12** - Vilka arbetssätt och rutiner finns för att inhämta barns åsikter inför strategiska beslut som rör barn?

Stödfrågor:

- Vad betyder barns rätt till delaktighet och inflytande i vår verksamhet?
- På vilket sätt görs barn delaktiga i arbetet, vilka barn väljer ni att nå ut till, väljs de barn som är enklast att nå?

- **Vilka övriga artiklar** har ni identifierat som är tillämpliga på just er verksamhet och hur ser arbetet ut utifrån de artiklarna idag? (kortfattat)

Förändringar i verksamheten samt resurssättning av barnrättsarbetet:

- Har det skett några förändringar i verksamheten som påverkar barn direkt eller indirekt sedan förra barnbokslutet? (T.ex. nämnd-/styrelsebeslut om riktade insatser mot barn i utsatta situationer)
- Vilka resurser (personella och ekonomiska) har satts in i arbetet för att förbättra barns villkor?
- Fördelas resurser utifrån barns rätt till likvärdiga livsvillkor?

Det nya nuläget och vägen framåt:

Dessa frågor ska ses som stödfrågor till förvaltningens fortsatta planering.

- Vilka utvecklingsområden och insatser behövs det kommande året/åren:
 - för att stärka barnrättsarbetet utifrån de fyra grundläggande artiklarna?
 - för att stärka barnrättsarbetet så att barns livsvillkor förbättras utifrån övriga artiklar i barnkonventionen (och barnrättsplanens fyra fokusområden utbildning, fritid, trygghet och hälsa) som är relevanta för verksamhetens uppdrag?

- Vad är en realistisk ambition och är det något utvecklingsområde som är en förutsättning för de andra och behöver prioriteras?
- Vilka resultat/effekter förväntas uppnås av eventuellt nya insatser som planeras? Behöver förväntade resultat/effekter revideras gällande pågående insatser?

2.4 Förvaltningens tillvägagångssätt vid genomförande av barnbokslut 2022

Eftersom förvaltningen arbetar gentemot två nämnder kommer barnbokslut att redovisas separat för respektive nämnd: nämnden för demokrati och medborgarservice samt överförmyndarnämnden.

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice består av tre avdelningar:

- Avdelningen för utveckling och analys
- Avdelningen för medborgarservice och support
- Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Kartläggningen och analysen i nulägesrapporten följer stadsledningskontorets anvisning 2021 och 2022 och svaren på anvisningens frågor fördelas mellan förvaltningens tre avdelningar. För vissa avdelningar ges svar på verksamhetsområdesnivå och för andra avdelningar ges svar på målområdesnivå utifrån förvaltningens tre målområden: demokrati och delaktighet, service och hållbarhet. I praktiken arbetar dock samtliga avdelningar gentemot förvaltningens tre målområden.

Barnbokslutets disposition:

- **Kapitel 3:** Här återges avdelningarnas svar på stadsledningskontorets stödfrågor som utgjorde grunden för barnbokslut 2021. Detta kapitel är uppdaterat utifrån år 2022. Svaren är uppdelade enligt de fyra huvudartiklarna i barnrättsplanen.
- **Kapitel 4:** Här ges, baserat på kapitel 3, en sammanfattande analys per avdelning för att på ett övergripande sätt beskriva förvaltningens arbete kopplat till Barnkonventionen.
- **Kapitel 5:** Här ges en avslutande och kortfattad sammanfattning av förvaltningens nuläge angående barnkonventionen 2022.
- **Kapitel 6:** Här sammanfattas och jämförs det nya nuläget 2022 med läget 2021 baserat på stadsledningskontorets kompletterade anvisning 2022: "Förändringar i verksamheten samt resurssättning av barnrättsarbetet" och "Det nya nuläget och vägen framåt".
- **Kapitel 7:** Bilagor

3 Kartläggning och analys av nuläget

3.1 Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde

På vilket sätt används kunskap om barn, samt statistik och annan kvalitativa data systematiskt i analyser, beslut och uppföljning för att säkra icke diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna?

3.1.1 Avdelningen för utveckling och analys

Målområde demokrati och delaktighet

Det finns tydliga kopplingar mellan avdelningens arbete gentemot målområde demokrati och delaktighet och att säkerställa alla människors delaktighet utifrån ett rättighets- och jämlikhetsperspektiv. Det pågår ett systematiskt arbete för att identifiera, utveckla eller tillämpa olika metoder, processer och förhållningssätt i syfte att skapa förutsättningar för alla att delta i demokratiska processer och i samhällsutvecklingen i stort. Barn lyfts kontinuerligt på olika sätt utifrån ett *barnperspektiv* i kombination med ett intersektionellt perspektiv och det finns även exempel på arbete utifrån *barns perspektiv*.² Däremot saknas ett systematiskt barnrättsarbete i form av strukturer och processer som utgår från ett *barnrättsperspektiv*.

Det uppfattas inte ske någon direkt eller indirekt diskriminering i förhållande till arbetet med målområde demokrati och delaktighet, men det finns en medvetenhet kring att all information inte alltid ges på olika språk eller på ett för barn och unga tillgängligt språk. Språkbruket är ofta formellt och

² Intersektionalitet avser ett analytiskt begrepp som används för att synliggöra hur olika maktordningar samverkar. Används vanligtvis i Sverige för att utifrån samspelet mellan diskrimineringslagens sju grunder studera hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls. (Göteborgs Stads program för en jämlik stad, Göteborgs Stads plan för Jämställdhet och Göteborgs Stads plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor)

byråkratiskt och tar därmed inte heller hänsyn till barn med olika funktionsnedsättningar, vilket kan innebära en diskriminerande effekt.

I arbetet för demokrati och delaktighet finns det kunskap om att det finns grupper av barn som är svåra att nå, men inga rutiner eller systematiskt arbete för hur dessa barn ska nås. Som stödfunktion i demokrati- och delaktighetsfrågor har arbetet med att nå barn främst skett genom stadens egna verksamheter, vilket innebär att arbetet når de barn som stadens verksamheter når. Det finns en medvetenhet kring att det finns behov hos barn som inte hörs och som staden inte tillgodoser.

Det har inte varit en del av arbetet att samla in statistik eller information om hur och vilka barn och unga som tar del av arbetet som sker kopplat till målområde demokrati och delaktighet under 2022. Som stödfunktion till andra verksamheter och förvaltningar har information om barn utgått från den information som stadens egna verksamheter har. Till exempel följer avdelningen ungdomsfullmäktiges arbete och har tillgång till information relaterat till ungdomsfullmäktiges verksamhet.

Avdelningen deltar även i stadens samverkansgrupp för ungdomsfullmäktige. Genom samverkansgruppen ges inblick i att vissa geografiska områden har färre unga som är engagerade i ungdomsfullmäktige och i att rösta fram kandidater jämfört med andra områden i staden. Däremot finns det en knapp kunskap gällande hur unga med lägre delaktighet i ungdomsfullmäktige engagerar sig i andra frågor än ungdomsfullmäktige eller hur dessa unga vill och kan nås utifrån barns perspektiv.

Avdelningen är med och tar fram Göteborgs Universitets SOM-undersökning som fokuserar på frågor kring lokala satsningar, trivsel i staden och det egna boendet, stadsmiljö och infrastruktur. SOM-undersökningen bidrar till kunskap om barn från 16 år som besvarar undersökningen. Arbetet för demokrati och delaktighet präglas överlag av låg kunskap gällande barn under cirka 12 år. Avdelningen ser ett behov av att kartlägga vilken form av sociala data som behövs i verksamheten.

Förvaltningen deltar även i West Pride Göteborg som verkar för att Göteborg ska vara en stad för alla och att mänskliga rättigheter ska vara grundläggande i stadens arbete. Genom att exempelvis hissa regnbågsflaggan, delta i pride-parken och olika programpunkter samt att gå i pride-paraden visar förvaltningen att Göteborg är en hållbar stad, öppen för världen. Denna insats kan påverka barn på ett både direkt och indirekt sätt, både på kort och lång sikt.

Målområde service

Avdelningens arbete gentemot målområde service innebär i första hand ett indirekt arbete med barns lika rättigheter. Detta då det ligger inom ramen för serviceuppdraget att stötta stadens verksamheter i att få in användarens, till exempel barns, perspektiv i sitt arbete med att utveckla verksamhetens tjänster.

Som en del av arbetet med målområde service har flera utmaningar i att nå barn identifierats. Det handlar exempelvis om att det, för att vända sig till barn under

16 år vid genomförande av undersökningar, krävs att först fråga och få godkänt av vårdnadshavare. Detta gäller dock inte digitala undersökningar där det inte går att filtrera vem som kan svara, till exempel vid en webbsida-undersökning. Ett annat exempel är att verksamheten, för att nå ut till målgrupper och sprida information om exempelvis enkätundersökningar, ofta är beroende av samarbetspartners hjälp. Det finns en risk att barn inte blir informerade om frågor som berör dem om inte samarbetspartners sprider detta. Exempelvis är barn i målgruppen kallad "hemmasittare" svåra att nå, eftersom förvaltningens samarbetspartners inte heller når målgruppen.

Det kan även finnas utmaningar i att nå människor som är nyanlända i Sverige och som inte har kommit till andra verksamheter som avdelningen samarbetar med, såsom skolans verksamhet. Avdelningen går ofta ut via etablerade vägar men har också försökt nå barn via sociala medier och nå ungdomar med hjälp av andra ungdomar.

Vidare identifieras en risk i att unga medarbetare som arbetar med att sprida samhällsviktig information till barn kan utsättas för diskriminering då de inte blir bemötta på samma sätt som sina vuxna kollegor. Detta gäller exempelvis arbetet som görs med hjälp av feriearbetare.

Avdelningen ger i första hand stöd till andra verksamheter i att genomföra undersökningar snarare än att själv genomföra årligt återkommande undersökningar.

Målområde hållbarhet

I samtliga av avdelningens hållbarhetsuppdrag tillämpas ett generationsperspektiv som innebär att alla vi människor som lever nu inte ska tillgodose våra behov på bekostnad av framtida generationers behov. I det fortsatta utvecklingsarbetet gentemot målområde hållbarhet kommer underlaget från sommarjobbssatsen att användas som ett stöd. Generellt uppfattas en utvecklingspotential i att arbeta mer med barns perspektiv.

Romano Center i Väst

Verksamheten Romano Center i Väst arbetar kontinuerligt för att informera invånare om och utbilda stadens verksamheter i minoritetslagstiftning. Detta innefattar rättigheter kopplat till barn såsom rätten till modersmålsundervisning, skola, hälsa och kultur. En kulturtolk arbetar med gott resultat med att motivera unga att återgå till grundskola och gymnasium.

Romano Center i Väst har uppmärksammat en lärarbrist i staden gällande Romano chib. Vidare uppmärksammas den resande gruppen samt de finska romerna ha tappat sitt språk. Romano Center i Väst ser ett behov av ett stärkande arbete för att dessa barn skall få tillbaka sitt modersmål.

Kontakten med barn sker främst indirekt och verksamheten har påbörjat samverkan med bibliotek, grundskola och förskola i syfte att nå barn och

ungdomar. Romano Center i Väst har även kontakt med förskolan Romano ILO. De barn som är särskilt svåra att nå är de barn som inte går på förskola.

Romano Center i Väst har ingen specifik systematiserad statistik om barn och unga i dagsläget.

3.1.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Svarsgrupper på medborgarservice och support

Avdelningen har flera verksamheter som arbetar med servicevägledning gentemot boende, besökare och bolag. Dessa är Göteborgs Stads kontaktcenter samt svarsgrupp utbildning, svarsgrupp stadsmiljö och svarsgrupp bolag (samlingsbenämning ”servicevägledningen”). Servicevägledarna anpassar sitt bemötande och i de dagliga samtalen med boende, besökare och företagare gäller likabehandling. Det är viktigt att vara förutsättningslös i bemötandet, det vill säga inte göra antaganden om vad människor vill beroende på hur de låter eller vad de initialt frågar efter. Servicevägledningen arbetar aktivt med samtalstekniker som hjälper medarbetare med detta.

Servicevägledningen arbetar generellt sett med att stärka kunskapen eller förklara hur olika digitala verktyg såsom e-tjänster fungerar, samt skickar blanketter till de som inte kan använda e-tjänster.

Kunskapen om vad en har rätt till eller har kännedom om (såsom att en har möjlighet att göra en felanmälan kring exempelvis en lekplats) är starkt skiftande beroende på var i staden en bor. Många vet inte var en vänder sig eller när det är kommunen som har ansvar för en aktuell fråga. Det finns även många andra exempel såsom läxhjälp, kulturskola och höstlovsaktiviteter.

Språkbrister i svenska kan utgöra en barriär oavsett ålder i att ta kontakt med servicevägledningen. Här är det viktigt att servicevägledningen är en del i att stärka den personen och hjälpa vidare i den fråga som personen vill ha hjälp med.

Verksamheten har ingen statistik eller kvalitativa data om barn. Inom arbetet med servicevägledning finns främst en indirekt kunskap om barn, eftersom servicevägledarna oftast har kontakt med vuxna.

Exempel på svarsgruppers arbete kopplat till barn:

- Servicevägledningen utgår från eller svarar utifrån de ramar och regler som andra förvaltningar har satt upp. Vid granskning av inkomna ansökningar till stiftelser kan det finnas risk för att servicevägledningen för snabbt avfärdar en ansökan. Det är viktigt att alla ansökningar noggrant går igenom och dubbelkollas med beställaren (stadsledningskontoret) för att säkerställa att ingen, som faktiskt har rätt att ansöka till stiftelser, ”gallras” bort.

- Servicevägledningen gällande utbildningsverksamhet ger tydlig information och förklarar vad en har rätt till, såsom avgiftsfri förskola om en inte har råd att betala förskoleavgift. Svarsgruppen utgår alltid från behov snarare än det som initialt efterfrågas av till exempel en vårdnadshavare. Ett exempel på detta är att om en person vill säga upp sin förskoleplats, på grund av att hen inte har råd att betala fakturan för förskoleavgift, ställs motfrågan om personen har rätt till avgiftsfri förskola. Om svaret är ja, så hjälper servicevägledningen vidare. Verksamheten informerar också om hur en går tillväga för att hitta förskolor.

Göteborgs Stads digitala kanaler

Informationen på Göteborgs Stads digitala kanaler ska skrivas på klarspråk och vara tillgänglighetsanpassad, så att alla kan ta till sig informationen. Att utbilda i klarspråk och tillgänglighet på webben är del av verksamhetens ansvar. Men förutom dessa principer har verksamheten inget specifikt som riktar sig direkt till barn.

Det finns däremot aktiviteter i stadens webbkalendarium som riktar sig till barn och unga och vissa sidor på goteborg.se som riktar sig till målgruppen, men det är inte demokrati och medborgarservice som ansvarar för innehållet.

Verksamheten tillhandahåller funktionalitet och ytan att lagra och sprida information, medan det är stadens övriga verksamheter som äger informationen och innehållet. Information ska alltid anpassas till målgruppen den är till för.

Webbplatsundersökningen kan besvaras av vem som helst som besöker stadens webbsida, vilket betyder att den även kan besvaras av barn. Samtidigt kan en, vid undersökningens bakgrundsfrågor, endast välja ålder från 18 år och uppåt.

Fram tills februari 2021 plockade verksamheten ut statistik kring åldersgrupper för såväl sociala medier som goteborg.se. Detta görs dock inte längre för goteborg.se eftersom verksamhetens analysverktyg togs bort i samband med förnyade regelverk. När det gäller goteborg.se har verksamheten valt att inte samla in data om besökare med anledning av GDPR.

Göteborgs Stads medborgarkontor

Medborgarkontor kan i sig ses som ett sätt att arbeta för barns lika rättigheter inom Göteborgs Stad. Ett centralt förhållningssätt för alla medborgarkontor handlar om allas lika värde och likabehandling, vilket också gäller för barn.

De flesta besökare i medborgarkontors målgrupp är över 18 år, men många besöker verksamheten tillsammans med sina barn, som beroende på frågans art inkluderas eller exkluderas i mötet. Att bemötandet görs på ett likvärdigt sätt oavsett ålder är mycket viktigt.

Medborgarkontoren hjälper vårdnadshavare och föräldrar att navigera lättare och bättre i sitt föräldraskap och att stötta sitt barn.

Verksamheten hjälper barn på ett både direkt och indirekt sätt genom att till exempel hjälpa till att ansöka om svenskt medborgarskap eller förskola.

Verksamheten bidrar till att ansökan till förskola ska vara ett informerat och välgrundat val, informerar om rätten att ansöka om en förskola som passar en själv samt hjälper till att informera om hur en går vidare med sina synpunkter om en inte är nöjd med förskolan.

Verksamheten informerar om aktiviteter för ungdomar i området, exempelvis inför lov.

Barn har även deltagit i aktiviteter på medborgarkontoren som direkt riktat sig till barn, såsom en workshop på Orange Day kring hur mäns våld mot kvinnor kan stoppas. Vidare har ett informationsmaterial om barns rättigheter tagits fram på olika språk.

Vad gäller kunskap om barn och målgrupper som är svåra att nå, upplever verksamheten att det finns en risk i att verksamheten tappar kontakten med barnen då föräldrarna mår för dåligt för att ta sig till medborgarkontoren.

Dessutom spelar medborgarkontorens geografiska placering roll för hur verksamheten når ut. Verksamheten upplever också att många inte vet vad ett medborgarkontor är eller vilken hjälp en kan få från kommunen.

I stadens barnrättsplan har vi en insats 3:2, som heter *Medborgarkontor med tydlig inriktning för barn*. Vilken påverkan detta kommer att få för verksamheten kommer att synliggöras under 2023.

Exempel på att nå ut till fler:

- För att nå ut till många fler samverkar vi med olika parter bland annat bostadsbolag, socialförvaltningarna, polisen, civilsamhällsorganisationen.
- Invånarguider
- Många verksamheter använder medborgarkontoren som ett sätt att nå ut.
- Juridisk rådgivning går att få på samtliga medborgarkontor.

Medborgarkontoren för besöksstatistik på de ärenden som kommer till verksamheten, där det finns en kategori ”under 20 år”, om besökaren kommer själv till medborgarkontoret. Det finns exempelvis statistik på antal ärenden som gäller förskola. Statistiken används för att analysera medborgarkontorens öppettider eller initiera samarbeten (exempelvis med förskoleförvaltningen i de fall medborgarkontoret har många ärenden kring förskolefrågor).

3.1.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Hållbar konsumtion och privatekonomi

I Budget- och skuldrådgivnings och Konsumentrådgivnings verksamheter träffar förvaltningens medarbetare, bland andra grupper, ungdomar med olika funktionsvariationer i syfte att stärka kunskapen om deras rättigheter inom framförallt privatekonomi och konsumenträtt. Verksamheterna möter även ungdomar med psykisk ohälsa.

De båda verksamheterna för statistik över alla grupper som verksamheterna möter, detta primärt eftersom målgruppen unga är en del av enhetens uppdrag. Målen ska vara mätbara och därför används statistik som verktyg för detta ändamål. Verksamheterna statistikför antal grupper och ungdomar som de möter för att säkerställa att de når sina uppsatta mål. Statistiken följs även upp och synliggörs i verksamhetens årsrapport samt genom föredragningar i olika sammanhang och till nämnd.

Överförmyndarverksamhet

På avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet arbetar även medarbetare mot överförmyndarnämnden. Denna verksamhet redovisas i barnbokslut för överförmyndarnämnden (se separat dokument).

3.2 Artikel 3

Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

På vilket sätt redovisas och analyseras konsekvenser och effekter av beslut som påverkar barn direkt eller indirekt?

3.2.1 Avdelningen för utveckling och analys

Målområde demokrati och delaktighet

Det finns inga rutiner för prövning av barnets bästa kopplat till målområde demokrati och delaktighet. Prövning av barnets bästa innebär främst att frågan och barnperspektivet lyfts i olika skrivelser till nämnden. Exempelvis synliggörs detta i samband med den sociala dimensionen i tjänsteutlåtanden, där den aktuella frågans påverkan och innebörd för barn och unga diskuteras.

Avdelningen ser en utvecklingspotential i att på ett mer strukturerat sätt tänka ännu bredare för att inkludera unga i fler skrivelser – även när de inte berörs direkt av den aktuella frågan.

En viktig del i demokrati- och delaktighetsuppdraget är också att bära och ge stöd i arbete med barnperspektiv och barns perspektiv i mötet med andra verksamheter och förvaltningar.

Målområde service

När det gäller arbetssätt för barnets bästa har förvaltningen följt en checklista för frågor kring arbetsplatsen och arbetsmiljön som förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning har bidragit med till alla verksamheter som arrangerade sommarjobb i staden. Checklistan baserades på AFS 2012:3 Minderårigas arbetsmiljö, AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) samt SFS 1977:1160 Arbetsmiljölagen (AML).

Avdelningen ser en utvecklingspotential i att bredda perspektiv och lyfta påverkan på barn vid planering, genomförande och analys av undersökningar, även ifråga om undersökningar som inte direkt handlar om målgruppen unga.

Viktiga frågor som skulle kunna lyftas i varje fall kan exempelvis vara: Hur berör frågan vi undersöker barn? Vilka barn som berörs? Vilka når vi ut till för att samla information? Ett tillvägagångssätt för detta kan vara att göra föranalyser innan verksamheten riktar sig utåt, samt samanalys efter. Dessutom ser verksamheten en potential i att ha med barnrättsperspektivet i de systematiska analyser som eventuellt kommer göras i förvaltningens målområdesforum eller liknande i framtiden.

Målområde hållbarhet

Beslut fattas oftast ur ett vuxenperspektiv på hållbar konsumtion och klimatrelaterade frågor även då verksamheterna i sig är till för målgruppen barn. De som behöver verksamheten tillfrågas alltför sällan.

I stadens arbete med etisk och rättvis handel finns det rutiner och arbetssätt inom certifieringarna som säkerställer barnets bästa.

Romano Center i Väst

Det har inte skett några systematiska provningar av vad som är barnets bästa under 2022. Romano Center vänder sig till minoriteten romen och där ingår barn och under året har verksamheten stöttat tonåringar i ett par projekt. Verksamheten ser dock att arbetssättet för att inkludera barn i större utsträckning behöver systematiseras.

Romano Center i Väst lyfter att flera frågor i verksamheten påverkar barn:

- Utbildningar riktade till tjänstepersoner
- Kontakt och samverkan med brobyggarna i staden
- Kan ge nulägesrapporter till stadens råd för den nationella minoriteten romer för att påtala olika situationer.
- Samverkar med grundskolan kopplat till språk och kultur
- Facebook – riktad info om barnaktiviteter i staden på romanes
- Kulturtolk arbetar ofta med information och stöd till barnfamiljer i deras kontakt med socialtjänst, skolan och förskolan.
- Egna projekt riktade till familjer, där barn ingår.

3.2.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Svarsgrupper på medborgarservice och support

Servicevägledningen tar emot önskemål och förslag på förändringar som berör barn, men tar inte själva beslut. Det kan exempelvis handla om önskemål om

fler parkeringsplatser nära förskolan eller synpunkter om placering på en ny lekplats.

Göteborgs Stads digitala kanaler

Systematiska prövningar av barnets bästa uppfattas inte vara applicerbart på verksamheten.

Göteborgs Stads medborgarkontor

Systematiska prövningar av barnens bästa är inte applicerbara på medborgarkontoren, eftersom verksamheten inte gör någon myndighetsutövning.

3.2.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Hållbar konsumtion och privatekonomi

Budget- och skuldrådgivningen arbetar förebyggande för att stötta föräldrar och vårdnadshavare. Verksamheten bidrar till att både direkt och indirekt förbättra barns levnadsvillkor och, i största möjliga mån, minska riskerna för barnfattigdom i överskuldssatta familjer.

Verksamheten har under de senaste åren arbetat med stort fokus på att nå nyblivna och även blivande föräldrar med såväl konsumtionsråd som samtal kring beteendeeconomiska aspekter, som exempelvis krav på nyblivna föräldrar i form av konsumtionshets.

Budget- och skuldrådgivningen arbetar dagligen genom rådgivning om hushålls- och vardagsekonomi till dem som vänder sig till verksamheten, och belyser vikten av att barn drabbas av så få konsekvenser som möjligt på grund av vårdnadshavares ekonomiska situation. Detta kan uppnås exempelvis genom att, med fokus på vårdnadshavares underhållsskyldighet, ge stöd kring att komma igång med en betalning av underhållsbidrag.

Ett annat exempel på enhetens arbete för att stärka familjer är då verksamheten indirekt kan ge hushållet stöd att bli skuldfri genom en skuldsaneringsansökan, där beslut senare tas av Kronofogdemyndigheten. I båda ovanstående exempel arbetar verksamheten aktivt i sina rådgivande samtal utifrån en hänsyn till barnets bästa.

Överförmyndarverksamhet

På avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet arbetar även medarbetare mot överförmyndarnämnden. Denna verksamhet redovisas i barnbokslut för överförmyndarnämnden (se separat dokument).

3.3 Artikel 6

Alla barn har rätt till liv och utveckling

På vilket sätt medverkar nämnd/styrelse direkt/indirekt till att stödja barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar?

Finns det strukturer för intern/extern samverkan så att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda?

3.3.1 Avdelningen för utveckling och analys

Målområde demokrati och delaktighet

Det pågår ett aktivt arbete i förhållande till målområde demokrati och delaktighet kring att alla människor är olika och har olika förutsättningar, oavsett ålder. Det finns en stor medvetenhet kring att alla barn är olika och hänsyn tas till diskrimineringsgrunderna.

Rätt till liv och utveckling innebär utifrån demokrati- och delaktighetsuppdraget att vara delaktig och ha inflytande, både i vardagen och i samhällsutvecklingen i stort. Barn ska kunna vara delaktiga på olika nivåer och har rätt att komma till tals och höras. Att vara delaktig kan även innebära att ha tillgång till skola och arbetsmarknad.

Under 2022 har förvaltningen fortsatt arbetet med att omhänderta nämndens utökade proaktiva demokratiuppdrag som tillkom i samband med ny nämndorganisation 2020/2021. Förvaltningen har fortsatt att utveckla en infrastruktur för lokal och digital delaktighet bestående av stöd och metoder, mötesplatser och samverkan. Infrastrukturen fungerar som ett stöd i stadens uppdrag att skapa förutsättningar för delaktighet. När det gäller målgruppen barn fokuseras arbetet främst till att stötta och möjliggöra barns rätt till delaktighet och inflytande, att få vara med och påverka eller informeras i frågor som berör dem. Det handlar om också om att arbeta för att fånga upp barn och ungas egna initiativ. Genom att stötta stadens förvaltningar i att planera och genomföra exempelvis dialoger med medborgare kan avdelningen bidra till att möjliggöra barns sociala utveckling och förutsättningar att delta.

Vidare har förvaltningen har påbörjat arbetet med att kartlägga stadens gemensamma arbete för ungas inflytande. Kartläggningen görs i nära

samverkan med andra förvaltningars verksamheter och ska utgöra en viktig grund i förvaltningens fortsatta utveckling av kompetens- och metodstöd kommande år.

Under hösten 2022 öppnade förvaltningen en ny verksamhet, Regnbågshuset. Detta är en mötesplats som skapas av, tillsammans med och för HBTQI-personer i alla åldrar. Barn och ungdomar som besöker mötesplatsen ska uppleva att de bemöts och behandlas på ett likvärdigt sätt och får likvärdig tillgång till mötesplatsen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning och ålder. För att barn ska känna sig inkluderande och välkomna finns ett barnrum som är anpassat efter barns behov. Det är personer, grupper, föreningar, organisationer, nätverk och projekt inom HBTQI-communityt som fyller mötesplatsen med aktiviteter. Vad som händer i Regnbågshuset styrs därför av intressen, önskemål och behov hos HBTQI-communityt själva. Verksamheten är i uppstartsfasen och har hittills två aktiviteter som har inriktning familj och barn. Ett samarbete är också påbörjat med House of colors, Norma.gbg och Gays in Angered.

Exempel på insatser som bidragit till att stötta barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar:

- Stöttar i processerna kring medborgar- och boendebudget som drivs på lokal nivå av förvaltningar eller bolag. I dessa processer involveras barn och unga i att lägga förslag och att rösta på olika aktiviteter och många av de förslag som vinner vänder sig ofta till barn eller familjer. Inom arbetet med medborgarbudget inom Din idé på Hisingen och Poseidons boendebudget har kopplingen till barns utveckling varit tydlig. Barn har fått utrymme att framföra sina idéer och sedan medverka i att idéer blir verklighet.
- Har kontinuerligt arrangerat Ö-dialogen som är ett rådgivande dialogforum mellan politiker och ö-bor kring utvecklingsfrågor i södra skärgården. Frågor som behandlas av Ö-dialogen kan ofta påverka barns förutsättningar att utvecklas på lång sikt. Exempelvis har stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret deltagit på Ö-dialogen för att diskutera framtagandet av en ny strategisk utvecklingsplan för södra skärgården samt har Västtrafik deltagit kring en förstudie om framtida kollektivtrafik. Två av Ö-dialogens representanter är unga personer som verkar för att lyfta unga ö-bors perspektiv.

Samverkan som handlar specifikt om barns inflytande och delaktighet:

- Stadsledningskontoret grupp för barns och ungas delaktighet som en del av jubileumssatsningen för Göteborg 400 år.
- Stöttar och främjar ungdomsfullmäktiges arbete genom att arbeta valstärkande inför UF-valet samt ha kontinuerliga samtal och möten

med ungdomsfullmäktiges presidium. Nytt under 2022 är att detta arbete kopplats närmare med förvaltningens unga invånarguider och demokratiguider.

- Kontinuerligt dialogstöd till grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen i deras dialogprocesser utifrån deras specifika behov baserat på uppdrag eller frågor från deras nämnd och/eller förvaltning. Stödet behandlar bland annat att arbeta fram ett strategiskt upplägg kring vad det innebär att arbeta med dialog och delaktighet samt rådgivning kring planering av specifika metoder och dialoger.

Samverkan som handlar om alla invånares inflytande och delaktighet och som därigenom direkt eller indirekt även barn och unga:

- Deltar i civilsamhällskollegiet där samverkan sker gällande samarbetet med civilsamhället och föreningar.
- Samverkar med socialförvaltningarna kring hur vi som stad på ett bra och systematiskt sätt kan möjliggöra invånares aktiva deltagande och inflytande i frågor som berör dem, oavsett ålder. Har under 2022 startat och bjudit in till ett stadenövergripande delaktighetsnätverk där frågan om barns delaktighet kommer att ingå.
- Deltar i stadens utvecklingsgrupp ledd av stadsbyggnadskontoret angående hur hela staden kan samverka för att utveckla social konsekvensanalys (SKA) och barnkonsekvensanalys (BKA).
- Deltagit i en grupp, ledd av socialförvaltningen Hisingen, för att skapa en HBTQ-mötesplats för unga. Konceptet kommer från myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) som även deltog i workshops. Arbetet har genomförts både för och med målgruppen.
- Deltagit i råd och samtal med föräldrar på förskolor i samverkan med andra förvaltningar, vilket indirekt påverkar barn eftersom föräldrarna lyfter sina barns perspektiv.
- Samarbetar internt inom avdelningen med exempelvis Romano Center i Väst i deras samtal om föräldradiolog ihop med skolan, vilket indirekt har en påverkan på barn.
- Anställt påsklovsjobbade ungdomar som arbetade med att ta fram förslag på hur förvaltningen kan rikta information om Göteborgsförslaget specifikt till unga.

- Anställt 20 sommarjobbade ungdomar som jobbat med metoden ”Open Chair Democracy” med syfte att föra samtal med personer om demokrati och inflytande. Totalt pratade de med cirka 1000 göteborgare om hur de upplever demokrati och sammanställde sedan detta i rapporter som presenterades på Frihamnsdagarna.

När det gäller strukturer för intern och extern samverkan har detta skett i frågor som berör barn både direkt och indirekt. Det ingår i avdelningens kontinuerliga uppdrag att lyfta vikten av att barn ska känna sig delaktiga och att de har inflytande i alla frågor som berör dem.

Det finns inga samverkansaktörer som kan pekas ut som särskilt viktiga, utan demokrati- och delaktighetsuppdraget bygger på att vara tillgänglig och samverka med alla. Avdelningens roll bör vara att vara öppen för all form av samverkan där avdelningen behövs. Detta gäller även ifråga om barns delaktighet och rättigheter.

I all samverkan under 2022 har hänsyn tagits till de tre perspektiven barnperspektiv, barns perspektiv och barnrättsperspektiv.

Målområde service

Avdelningen bidrar på ett indirekt sätt till att stödja barn i att utvecklas genom att stötta andra verksamheter i att utveckla och utföra sina tjänster, särskilt i samarbeten där verksamheten jobbar direkt med att stödja barn i att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Dessutom kan avdelningen bidra till barns utveckling genom insatser som riktas direkt till målgruppen.

Exempel på arbete som direkt och indirekt stödjer barn i att utvecklas:

- Feriearbetande ungdomar har under höstlovet deltagit som fokusgrupp. De bidrog i förvaltningens utvärderingsfas av det valstärkande arbetet samt genomförde en kvantitativ undersökning om förstagångsväljare med hjälp av de digitala kanaler som de själva använder. De bidrog också i arbetet med årets trendrapport där de genomförde en undersökning, bland annat kring att ta reda på vad ungdomar ser som kommunens ansvar samt vad de anser att de själva kan göra för sin stad.

Det ligger i grunduppdraget för arbetet med målområde service att ge stöd till stadens andra verksamheter för att utföra sina tjänster mer anpassas till sina målgruppers behov. Därmed sker samarbeten hela tiden och avdelningens arbete kan ha indirekt påverkan på barn om avdelningens samarbetspartners uppdrag påverkar barn.

Exempel på samarbetspartners:

- Förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen (inklusive kulturskolan), utbildningsförvaltningen, idrott- och föreningsförvaltningen, fritidsverksamheter, omvärldsnätverket, kulturförvaltningen (exempelvis bibliotek, teater), socialförvaltningarna

(exempelvis ungdomsmottagningarna, fritidsgård).

Målområde hållbarhet

Förvaltningens ansvar för strategin Leva hållbart handlar om att driva på hela Göteborgs Stads arbete med att skapa goda förutsättningar för att leva och konsumera hållbart. Detta syftar till att minska miljö- och klimatpåverkan och om att minska resursklyftor och ojämlikhet, inte minst ifråga om att tillgängliggöra resurser för fler barn.

Det finns för närvarande inga strukturer för intern eller extern samverkan för att skapa ett helhetsperspektiv på barns rättigheter inom målområdet.

Romano Center i Väst

Verksamheten medverkar till att direkt eller indirekt stötta barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar:

- Stöd via kulturtolk till att återgå till skolan för unga
- Stöd till romska föreningar i staden
- Facebook aktiviteter
- Återkommande familjesöndag på stadsmuseet
- Planering pågår med språkcentrum om att öka möjligheten till modersmål
- Julkalender på Romano chib
- Referensgrupp Romano Center i Väst med syfte att vara rådgivande och ett stöd till förvaltningen demokrati- och medborgarservice i långsiktig planering av verksamheten.

Romano Center i Väst har flera samverkansparter såsom brobyggare, grundskoleförvaltningen, bibliotek, museum, förskolan Romano ILO, Romano radio, språkcentrum, socialtjänsten, olika utbildningsaktörer och föreningar.

3.3.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Svarsgrupper på medborgarservice och support

Servicevägledningen bidrar till att stötta barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar genom att informera om rättigheter, möjligheter och ”erbjudanden” som staden har. Detta handlar exempelvis om att ge stöd i föräldraskap, lots för funktionsnedsättning, stiftelser, hur en gör en felanmälan om sin inomhusmiljö, inte nöjd med förskola eller skola, hur en gör klagomål, skolbyte med mera.

Verksamheterna har inga strukturer för intern eller extern samverkan för att skapa ett helhetsperspektiv på barn. Däremot finns många samverkansaktörer i form av de förvaltningar och bolag som är förvaltningens beställare.

Göteborgs Stads digitala kanaler

Verksamheten sprider information i sociala medier, som kan möjliggöra enklare kontakt med staden för barn

Göteborgs Stads medborgarkontor

Göteborgs Stads medborgarkontor arbetar med att fånga behov snarare än att ”bara” svara på konkreta frågor, till exempel kopplat till att ansöka till förskola. Verksamheten hjälper vidare till olika instanser för att den aktuella familjen ska få den hjälp de behöver, samt hänvisar vidare till stöttning i föräldraskap. Detta handlar exempelvis om att sprida information om familjecentralernas verksamheter och aktiviteter, tipsa och informera om aktiviteter såsom läxhjälp och fritidsgård. Verksamheten bidrar även till att sprida material som gäller barn, exempelvis i form av att sätta upp affischer eller publicera på Facebook. Verksamheten sprider även information till exempelvis öppna förskolor om aktiviteter såsom juridisk rådgivning. Dessutom informerar medborgarkontor om och svarar på frågor kring att ansöka till Majblomman.

Verksamheten har utarbetade strukturer för intern och extern samverkan. Samverkanspartners är familjecentraler, öppna förskolor, fritidsgårdar, bostadsbolag, socialförvaltningar, polis, bibliotek, anhörigstöd, mötesplatser, fixartjänst, föreningsliv och civilsamhälle, kulturskola, grundskoleförvaltningen, förskoleförvaltningen samt förvaltningen för funktionsstöd. Ett samarbete finns bland annat med Bergsjöns rektorer, där de är på medborgarkontoret en eftermiddag i veckan i syfte att sprida kunskap om förskolans verksamhet och möjliggöra för fler barn att få möjlighet att gå i förskolan.

3.3.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Hållbar konsumtion och privatekonomi

Budget- och skuldrådgivning och Konsumentrådgivning arbetar med samverkan i form av förebyggande arbete med exempelvis familjecentraler, öppna förskolor samt personal inom vård och socialtjänst som kan komma i kontakt med såväl barn som vårdnadshavare. Genom dessa samarbeten hoppas enheten kunna nå ut med insatser som är brett förankrade och som omfattar familjerna i sin helhet.

Överförmyndarverksamhet

På avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet arbetar även medarbetare mot överförmyndarnämnden. Denna verksamhet redovisas i barnbokslut för överförmyndarnämnden (se separat dokument).

3.4 Artikel 12

Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Vilka arbetssätt och rutiner finns för att inhämta barns åsikter inför strategiska beslut som rör barn?

3.4.1 Avdelningen för utveckling och analys

Målområde demokrati och delaktighet

Barns rätt till delaktighet och inflytande är en nyckelfråga i förhållande till målområde demokrati och är något som avdelningen arbetar med kontinuerligt. Arbetet fokuseras kring möjligheten att vara delaktig, vikten av att barns perspektiv tas på allvar samt att barn och unga känner att de är inkluderade och på riktigt lyssnade på i jämlikhet med vuxnas perspektiv.

Avdelningen har lagt grunden för ett stadenövergripande och systematiskt arbete för lokal och digital demokrati och lyft in att de olika perspektiven på barns rättigheter behöver vara del i det fortsatta arbetet.

I arbetet med målområde demokrati och delaktighet innebär barns rätt till delaktighet och inflytande att:

- Ungas egna initiativ och idéer lyfts fram
- Att unga bjuds in när de ska bjudas in
- Ett uppsökande arbete på målgruppens arenor, dels för att nå ut med information, dels så att staden kan lyssna in och stötta unga i deras intressen och initiativ.
- Att tillgänglighetsanpassa kommunikation för målgruppen
- Att unga känner att de kan vara med och bygga något för framtiden i ett större samhällsperspektiv. Det finns ett lärande i detta – att bygga för

framtiden är att bygga för idag.

- Att barn och unga får ta plats i det staden gör, att det är en självklarhet att de får delta och ta plats på olika sätt. Både att de ge plats och att skapa möjligheter för dem att ta plats, eller att staden visar dem att de får ta plats.

Avdelningen ser en utvecklingspotential i att arbeta mer med barns perspektiv men är oftast bra på att ta med barnperspektivet i arbetet. En del av avdelningens uppdrag handlar om att stötta andra verksamheter och förvaltningar kring dialog med medborgare. Barnperspektivet lyfts löpande i dessa stödprocesser, exempelvis genom att vid planering av en dialog att ställa frågan om och bidra med kreativa idéer kring hur barns perspektiv skulle kunna lyftas in i arbetet. Det är även avdelningens uppdrag att i olika sammanhang lyfta Göteborgs Stads principer för medborgardialog som tar hänsyn till och lyfter barn och unga.

Arbetet sker både utifrån ett barnperspektiv och utifrån barns perspektiv. Vad gäller barnrättsperspektivet har avdelningen inget systematiskt arbete. Avdelningen ser ett behov av att fördjupa kunskapen om barnkonventionen och barnrättsperspektiv.

Under 2022 har arbetet för att nå målgruppen främst skett via stadens verksamheter och de barn, unga, vuxna som redan är där. Det innebär att avdelningen indirekt har valt grupper att arbeta med och att insatserna inte når alla grupper av barn i Göteborg. Däremot eftersträvas kontinuerligt att samverka med verksamheter som aktivt arbetar med att nå ut till personer som vanligtvis inte nås och därmed indirekt nå unga som inte alltid nås.

Förvaltningen har under 2022 fortsatt att utveckla metoden invånarguider i samverkan med socialförvaltning Hisingen. Idag anställda invånarguider är personer som bor på Hisingen och mellan 16–65 år. Genom invånarguiderna når staden ut till boende i områden på Hisingen där graden av delaktighet, inflytande och tillit är låg. Invånarguiderna arbetar uppsökande och informerar föräldrar och barn om viktig samhällsinformation, om vad som händer i närområdet (såsom lovaktiviteter) samt arrangerar pysselaktiviteter för barn. De för även samtal och fungerar som ”örat mot marken” genom att fånga upp och lyfta vidare kunskap om vad boenden ser som viktigt i närområdet just nu. Invånarguiderna har också haft i uppdrag att samtala om Hisingens ungdomsråd och Ungdomsfullmäktige - vad detta är för något samt uppmuntra barn och unga att delta så att de kan vara med och påverka.

2022 har också varit ett valår i Sverige och förvaltningen genomfört ett omfattande valstärkande arbete. Insatserna riktades i första hand till förstagångsväljare, det vill säga personer som har fyllt 18 år eller äldre, och i andra hand till barn under 18 år som är den målgrupp som omfattas av Barnkonventionen. Förvaltningens insatser riktade mot barn under 18 år syftade till att öka dessa personers kunskap och intresse inför framtida allmänna val och val till Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige där målgruppen idag kan delta. Insatser gjordes också för att stötta ungdomar att prata om valet med personer i

sin omgivning för att få dem att rösta - såsom föräldrar, syskon och kompisar över 18 år. Detta arbete kan på lång sikt leda till att vuxna blir mer involverade i fler demokratiska processer, vilket kan gynna barn.

Exempel på hur barn och unga görs delaktiga och uppmärksammas i arbetet utifrån ett barnperspektiv:

- I tjänsteutlåtanden och andra skrivelser lyfts den aktuella frågans påverkan för barn och unga i samband med diskussion kring det sociala perspektivet.

Exempel på hur barn och unga görs delaktiga och uppmärksammas i arbetet utifrån ett barns perspektiv:

- Alla människor, oavsett ålder, kan lämna ett Göteborgsförslag. Däremot marknadsförs inte Göteborgsförslaget särskilt för gruppen barn och unga vilket innebär att tröskeln för att få informationen om var och hur de ska lämna förslag kan vara hög. Förvaltningen har under 2022 påbörjat ett arbete för att nå ut till fler unga om att Göteborgsförslaget finns. Förvaltningen har bland annat tagit hjälp av feriearbetande ungdomar som undersökt vilka budskap och kanaler som kan vara lämpliga för att nå och få barn och unga att använda Göteborgsförslaget.
- Kontinuerligt arbete för att involvera grupper av barn och unga som berörs av en aktuell fråga när avdelningen stöttar andra förvaltningar i deras dialoger. Avdelningen har exempelvis fortsatt arbeta med unga för att få in deras perspektiv i arbetet kring en dialog angående en situation på Monsungatan, Hisingen.
- Två av Ö-dialogens ö-representanter är unga personer och verkar för att lyfta unga skärgårdsbors perspektiv på utveckling av södra skärgården.
- I evenemang som avdelningen har varit involverade i under 2022 såsom Frihamnsdagarna har unga varit en del av programmet. Detta dels för att ge deras röster utrymme, dels för att göra evenemanget mer inkluderande i och med att fler röster och perspektiv deltog i skapandet av programmet.

Målområde service

Avdelningens arbete med användardriven utveckling handlar om att istället för att jobba utifrån vad verksamheten tror att användaren behöver, lära stadens medarbetare i hur man jobbar utifrån användarens perspektiv. I dessa kontexter där användarna (mottagare av stadens tjänster, eller berörda av stadens tjänster) är under 18 år, handlar användarens perspektiv om barns perspektiv.

I vissa fall görs en insamling av data från vårdnadshavare (till exempel när barnet är för ungt), vilket innebär att arbetet sker utifrån ett barnperspektiv istället för barns perspektiv.

Generellt sett strävar avdelningen till att nå ut till så många som möjligt (till exempel via digitala kanaler eller via olika samarbetspartners nätverk) när undersökningar görs, men arbetet når bara de som finns på dessa kanaler, eller i dessa nätverk. Avdelningen ser dessutom en utvecklingspotential i att jobba mer utifrån ett barnrättsperspektiv kopplat till målområde service, exempelvis vid besvarande av remisser.

Målområde hållbarhet

Barnens rätt och delaktighet är grundläggande i mer eller mindre alla uppdrag. Avdelningen ser ett behov av att utveckla en bättre systematik för att omhänderta frågor, gärna ur ett perspektiv där barnen är huvudmålgrupp. Samtidigt lyfter avdelningen den generella problematiken av att vuxna medarbetare i kommunen använder ibland begreppet *barn* för att förminska, raljera. Språkbruket signalerar hur en värderar ens beteenden och åsikter. Därför är det viktigt att inte bara säkerställa att barns åsikter beaktas, utan att även säkerställa att de bemötas med respekt.

Avdelningen bidrar vidare till barns utveckling genom arbetet med stadens etiska inköp som möjliggör barns rätt till skolgång och rätten att slippa vara familjeförsörjare.

Romano Center i Väst

Verksamheten får tillgång till barnperspektivet via vuxna föräldrar och kollegor som arbetar med barn och unga. Det görs även aktiva val för att samarbeta med kollegor i andra verksamheter som har i uppdrag att arbeta direkt med barn. Det finns behov av att skapa rutiner för hur verksamheten ska samtal med barn. Under året har verksamheten utvecklat arbetet med att ta in barns åsikter kring utformningen av den fysiska miljön på Romano Center i Väst, som är ett medborgarkontor för minoriteten romen där även barn 0–18 år ingår.

Att arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv är grundläggande i verksamheten eftersom ett av huvuduppdragen är att arbeta utifrån minoritetslagstiftningen. Detta görs bland annat genom att utbilda andra verksamheter i staden samt familjehemsföräldrar.

3.4.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Svarsgrupper på medborgarservice och support

Servicevägledningen kommunicerar oftast inte direkt till barn som målgrupp. Kontakten sker nästan alltid med vårdnadshavare till barnet.

Verksamheterna upplever att de ibland möter en ”påtvingad” involvering när barn agerar tolk åt sina föräldrar. Det händer relativt ofta att barn ringer åt sina

föräldrar om ärenden som egentligen är den vuxnes ansvar, för att den vuxne saknar språket.

Göteborgs Stads digitala kanaler

Verksamheten genomför inga systematiska prövningar av vad som är barnets bästa eftersom det inte är applicerbart på verksamheten.

Göteborgs Stads medborgarkontor

Verksamheten arrangerar olika aktiviteter, ofta tillsammans med andra aktörer, där barn är inkluderade, exempelvis en workshop i samband med Orange Day kring hur mäns våld mot flickor och kvinnor kan stoppas, där barn var delaktiga i samtalet (barns perspektiv). Det kan också vara att aktiviteten riktar sig till vuxna, och där barnen erbjuds sidoaktiviteter.

3.4.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Hållbar konsumtion och privatekonomi

Budget- och skuldrådgivningen och Konsumentrådgivningen har tillsammans arbetat för att nå ut till grundskole- och gymnasieelever med föreläsningar och samtal vad gäller privatekonomi och konsumenträtt. Verksamheten har fångat upp elevers frågor om deras egen ekonomiska verklighet för att nå ut med verksamhetens budskap på de sätt som gynnar eleverna direkt. Det har varit viktigt att verkligen ha utrymme att samtala med eleverna.

Vid föreläsningarna har verksamheterna även talat om ämnen som, utan att frågorna nödvändigtvis berör eleverna idag, kan bygga upp en kunskapsbank hos dem och ge dem förutsättningar att göra goda ekonomiska- och konsumtionsval. Förhoppningen är att ungdomarna stärks i att uppnå både en känsla av egenmakt och en reell förmåga att, genom inhämtad kunskap, besluta över sitt eget liv och göra goda livsval.

I en ambition att nå ut till ungdomar i mindre socioekonomiskt resursstarka områden har verksamheterna medvetet marknadsfört förebyggande aktiviteter i form av föreläsningar för exempelvis de skolor som arbetar aktivt med Skola som arena samt Angeredsgymnasiet och Angeredsutmaningen. Dessvärre har pandemin hittills hindrat verksamheterna från att verkställa samtliga aktiviteter. Planen är dock att så snart som möjligt ta upp detta arbete igen som ett led i arbetet med Jämlik stad.

Hållbar konsumtion och privatekonomi genomför även ett förebyggande arbete i form av föreläsningar och samtal kring privatekonomi för ungdomar som kommit till Sverige utan sina ursprungliga vårdnadshavare. Denna grupp kan vara särskilt påverkad av sociala nätverk i sin ambition att vara självförsörjande och här arbetar Budget- och skuldrådgivningen såväl med ett barnrättsligt perspektiv som en ambition att möta ungdomen just i hens funderingar och situation.

Till grund för verksamheternas utbildningar ligger i huvudsak lagstiftning där det viktiga är att på ett pedagogiskt sätt belysa de rättigheter en har i enlighet med lagstiftning och därigenom öka ungdomarnas kunskap på området. Verksamheten har anpassat sitt utbildningsmaterial för att på bästa sätt nå ut till olika ungdomsgrupper samt grundskola och gymnasium. Kunskapshöjande insatser utvärderas kontinuerligt, för målgruppsanpassning och förbättringsåtgärder.

Enheten arbetar aktivt med att främja hållbara konsumtionsmönster, bland annat som en del i att Göteborgs Stad ska bidra till "Generationsmålet". Riksdagens definition av generationsmålet är: "Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser."³

För att barn ska kunna överleva och utvecklas är det avgörande att Sverige når Generationsmålet. För att främja den samhällsomställning som sker och som behöver ske krävs det att våra livsstilar och konsumtionsmönster blir hållbara. Enheten har genom verksamheten Smarta Kartan Göteborg och GreenhackGBG främjat ökad kunskap om hur individer och organisationer kan delta i denna omställning.

Enheten har även medverkat i förvaltningens sommarjobbssats där ungdomar tog fram idéer och förslag kring hur staden kan möjliggöra en mer hållbar vardag för unga i Göteborg.

Enheten arbetar framförallt utifrån två av de tre perspektiven i de båda verksamheterna: barnperspektiv samt barns perspektiv.

- **Barnperspektiv:** Framförallt Budget- och skuldrådgivningen, då de arbetar för barnens bästa genom barnens föräldrar eller vårdnadshavare.
- **Barns perspektiv:** I kunskapshöjande insatser, där rådgivarna för samtal och diskussion med ungdomarna. Detta ger verksamheten möjlighet att ta del av ungdomarnas åsikter, tankar och synpunkter, vilket är av största vikt för verksamhetens arbete med unga. Enheten har även arbetat med barns perspektiv i samband med sommarjobbssatsen.

Överförmyndarverksamhet

På avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet arbetar även medarbetare mot överförmyndarnämnden. Denna verksamhet redovisas i barnbokslut för överförmyndarnämnden (se separat dokument).

³ [Generationsmålet - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](https://sverigesmiljomal.se)

3.5 Övriga artiklar som förvaltningens arbete har kopplingar till 2022

Artikel	Kommentar
Artikel 4 Konventionsstaterna ska till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att förverkliga barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.	Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet (Hållbar konsumtion och privatekonomi) Artikel 4 är till viss del tillämplig för Budget- och skuldrådgivningen, barnets ekonomiska rättigheter.
Artikel 5 Föräldrarna har det yttersta ansvaret för barnet och ska utifrån utvecklingen av barnets egen förmåga säkerställa att det får kännedom om och hjälp i att utöva sina rättigheter.	Avdelningen för utveckling och analys - Indirekt arbete genom att informera och möjliggöra deltagande för föräldrar kan de bättre sprida det till sina barn. Forskning visar att barn som uppmuntras att vara delaktiga och som ser andra vara det under uppväxten är mer benägna att själva vara det som vuxen. - Information om mänskliga rättigheter till föräldrar inom Romano center i Väst. Avdelningen för medborgarservice och support - Informerar vårdnadshavare om deras och barnets rättigheter.
Artikel 11 Ett barn får inte föras bort eller hållas kvar i utlandet utan tillstånd. Staten ska ingå avtal med andra länder för att bekämpa detta.	Avdelningen för medborgarservice och support Skolplikten gör att en har skyldighet att se till att barnet går i skolan. Verksamheten informerar om (utifrån skolplikten) att en måste ansöka till rektor eller grundskoleförvaltningen om längre ledighet eller att en ska flytta utomlands.
Artikel 16 Varje barn har rätt till sin privat- och familjeliv, hem och post och ska skyddas mot ingripanden i dessa. Varje barn ska också skyddas mot angrepp på sin heder och sitt anseende.	Avdelningen för utveckling och analys (Romano Center i Väst) Aktivt arbete för att motverka antiziganism och informera om antiziganism.
Artikel 17 Alla barn har rätt att ta del av information från massmedia, som syftar till att främja deras välfärd	Avdelningen för utveckling och analys (Romano Center i Väst)

och utveckling. Massmedia ska därför uppmuntras att sprida information särskilt riktad till barn, samarbeta över gränserna, producera barnböcker, sprida information på minoritetsspråk samt skydda barn mot skadligt innehåll. Artikel 18 Båda föräldrarna har gemensamt det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. De ska låta sig vägledas av vad som bedöms vara barnets bästa.	• Arbetar med information riktad till föräldrar och vuxna kring barnen. Avdelningen för medborgarservice och support • Avdelningens verksamheter sprider information på olika kanaler (goteborgs.se, sociala medier, telefon med mera) riktad till alla.
Artikel 20–21: Ett barn, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till alternativ omvårdnad. Vid adoption ska staterna säkerställa att största vikt ges till vad som bedöms vara barnets bästa.	Avdelningen för utveckling och analys (Romano Center i Väst) • Utbildning riktad till tjänstepersoner inom socialtjänsten. Samverkar med verksamheter riktade till barn med funktionsnedsättning. • Stella verksamhet riktad till föräldrar som har barn placerade. Familjecentraler i staden är några verksamheter som Romano Center i Väst samverkar med.
Artikel 23 Ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.	Avdelningen för utveckling och analys • Genom att i tjänsteutlåtanden och andra skrivelser lyfta fram påverkan på barn och unga i diskussionen kring vilken påverkan den aktuella frågan har ur ett socialt perspektiv har avdelningen också möjlighet att belysa delaktighet och inflytande för barn utifrån deras egna förutsättningar och även belysa frågan utifrån diskrimineringsgrunderna. • I dialoger som avdelningen stöttar i så lyfts frågan om de olika perspektiven kring barns rättigheter. I vissa fall har detta belyst delaktighet och inflytande för barn utifrån deras egna förutsättningar samt även belyst frågan utifrån diskrimineringsgrunderna. • Bidra till tillgängligheten av stadens både digitala och fysiska tjänster (till exempel kalender på goteborg.se – tillgänglighetsdatabasen, sommarjobb)
Artikel 24 Barnet har rätt till bästa möjliga hälso- och sjukvård och rehabilitering. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarns- och barnadödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa. Gravida och nyblivna mammor har rätt till hälsovård.	

Artikel 26 och 27 Varje barn har rätt till den levnadsstandard som är skälig för att trygga barnets utveckling. Föräldrarna har huvudsakligen ansvaret för detta, men om de inte klarar av det, måste staten se till att det finns stödprogram för att säkerställa detta. Även barnets sociala trygghet ska säkerställas med tex socialförsäkringar som ska ges till familjer beroende på vilka tillgångar de har.	Avdelningen för utveckling och analys • Genom delningsekonominns lösningar och verksamheter kan staden bidra till att säkerställa en skälig levnadsstandard för fler barn. • Delat ägarskap av exempelvis prylar skapar förutsättningar att känna tillit och förtroende för medmänniskor och är viktigt att ha med tidigt i livet. • Att leva hållbart bygger på att alla känner sig sedda och inkluderade oavsett materiell standard.
Artikel 30 Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.	Avdelningen för utveckling och analys • Genom att i tjänsteutlåtanden och andra skrivelser lyfta fram påverkan på barn och unga i diskussionen kring vilken påverkan den aktuella frågan har ur ett socialt perspektiv har avdelningen också möjlighet att belysa delaktighet och inflytande för barn utifrån deras egna förutsättningar och även belysa frågan utifrån diskrimineringsgrunderna. • I dialoger som avdelningen stöttar i så lyfts frågan om de olika perspektiven kring barns rättigheter. I vissa fall har detta belyst delaktighet och inflytande för barn utifrån deras egna förutsättningar samt även belyst frågan utifrån diskrimineringsgrunderna. Avdelningen för medborgarservice och support • Teckenspråksforum har bidragit till stadens remissvar till Socialdepartementets Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten SOU 2022:11 och ser här att det är positivt att skyldigheter i fråga om barn särskilt betonas i förslag till lag men att barnets bästa ska beaktas när tolktjänst rör barn. Det omfattar både då barnet är del av situationen samt är den som direkt deltar i tolsituationen. Stadsledningskontoret anser även att det bör innefatta att det finnas tillräcklig tillgång till tolkar med sådan kompetens att tolktjänsten för barnet blir ändamålsenlig. I det ligger att erbjuda kontinuitet av särskilda teckenspråkstolkare för att stärka barn och ungdomars trygghet.
Artikel 31 Barnet har rätt till lek, vila och fritid.	Avdelningen för medborgarservice och support • Hjälper till med att informera om rättigheter och möjligheter till lek, vila och fritid: kulturskola, fritidsgårdar, lekplatser med mera.

Artikel 32 Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt mot hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.	Avdelningen för utveckling och analys • Etiska och rättvisa krav i upphandlingen säkerställer att stadens inköp upprätthålls.
--	---

4 Sammanfattande analys per avdelning

4.1 Avdelningen för utveckling och analys

En grundläggande del i avdelningens uppdrag innebär att på olika sätt agera stödfunktion för andra verksamheter eller förvaltningar i staden. Barn påverkas därmed oftast på ett indirekt sätt av arbetet men det finns också exempel på aktiviteter under 2022 som har skett direkt riktat till eller tillsammans med barn. Avdelningen har arbetat med ett barnperspektiv och barns perspektiv och i vissa fall med ett barnrättsperspektiv.

Avdelningen arbetar med ett barnrättsperspektiv genom verksamheten Romano Center i Väst. Verksamheten har en utbildande och demokratifrämjande roll i staden genom att ge stöd och expertis i minoritetslagstiftning. Även om verksamheten oftast inte riktar sig direkt till barn, finns det många samarbeten inom och utanför staden som på olika sätt riktar sig till eller direkt påverkar barn. Arbetet påverkar barn indirekt eftersom Romano Center i Väst når vårdnadshavare som besöker verksamheten. Under 2022 har verksamheten även involverat barn på ett direkt sätt i att utforma den fysiska miljön på Romano Center i Väst, för att de ska känna sig trygga och få kunskap om sina rättigheter på ett åldersanpassat sätt.

Avdelningen bidrar på ett indirekt sätt till att stötta barn i att utvecklas och främjar delaktighet genom att stötta andra verksamheter i att utveckla och utföra sina tjänster. I rollen som stödfunktion ges stöd i att gå från ett så kallat användarperspektiv till att utgå från användarens eget perspektiv vid serviceutveckling. Det betyder bland annat att både befintliga och nya tjänster som utvecklas ska grundas i målgruppens (boende, besökare eller företagarens) behov. Dessa behov samlas in genom olika kvalitativa och kvantitativa metoder som även kan möjliggöra ett ökat inflytande för medborgaren. Den indirekta påverkan för barn kan vara särskilt tänkbar i samband med att avdelningen har stöttat en verksamhet som arbetar direkt med barn eller vars service berör barn.

Barn har även påverkats indirekt genom avdelningens stöd till andra förvaltningar i demokrati- och delaktighetsfrågor, dialoger och möten med medborgare. Det ingår i avdelningens uppdrag att vara bärare av och lyfta de tre perspektiven på barnrättsarbete i samband med stöd såsom planering av medborgardialoger och andra demokrati- och delaktighetsstärkande insatser. De flesta dialoger eller samtal med medborgare som avdelningen har gett stöd i under året, har utgått från ett barnperspektiv. Några dialoger har även involverat barn på ett direkt sätt där barn varit med och påverkat den aktuella frågan utifrån barns perspektiv.

Avdelningen utvecklar kontinuerligt stadens infrastruktur för lokal och digital demokrati sedan ny nämndorganisation 2020/2021. Infrastrukturen är ett stöd till stadens uppdrag att skapa förutsättningar för delaktighet och består av stöd och metoder, mötesplatser och samverkan. Det pågår ett arbete för att de tre olika perspektiven på barns rättigheter ska inkluderas på ett systematiskt sätt. Det ingår i förvaltningens kontinuerliga uppdrag att lyfta vikten av att barn ska känna sig delaktiga och att de har inflytande i alla frågor som berör dem samt arbeta för att fånga upp barn och ungas egna initiativ.

Avdelningen har även påbörjat ett arbete med att kartlägga stadens gemensamma arbete för ungas inflytande. Kartläggningen görs i nära samverkan med andra förvaltningars verksamheter och ska utgöra en viktig grund i förvaltningens utveckling av kompetens- och metodstöd kommande år.

I samtliga av avdelningens hållbarhetsuppdrag tillämpas ett så kallat generationsperspektiv som innebär att alla vi människor som lever nu inte ska tillgodose våra behov på bekostnad av framtida generationers behov. Arbetet med hållbar konsumtion handlar både om att minska miljö- och klimatpåverkan och om att minska resursklyftor och ojämlikhet genom att tillgängliggöra resurser för fler barn. Samtidigt uppfattas att beslut i staden generellt sett fattas ur ett vuxenperspektiv på hållbar konsumtion och klimatrelaterade frågor, även då verksamheter i sig är till för målgruppen barn.

En del av avdelningens kunskap om barn skapas genom undersökningsuppdrag angående målgruppen barn och där barn tillfrågas. I vissa fall saknas möjlighet att nå barn direkt och i så fall samlas kunskap via vårdnadshavare, det vill säga utifrån ett barnperspektiv. Avdelningen skapar också en mer direkt kunskap om barn genom exempelvis dialoguppdrag där barn involveras. En del kunskap kan också baseras på kunskap via andra verksamheter i och utanför staden som möter barn. Avdelningen upplever att det finns grupper av barn som inte nås, särskilt i de fall barnen inte heller nås av olika samarbetspartners.

Exempel där avdelningens arbete direkt påverkat barn 2022:

- Anställt påsklovsjobbade ungdomar som arbetade med att ta fram förslag på hur förvaltningen kan rikta information om Göteborgsförslaget specifikt till unga.
- Anställt sommarjobbade ungdomar som arbetat med metoden ”Open Chair Democracy” med syfte att föra samtal med personer om demokrati och inflytande.
- Anställt höstlovsjobbade ungdomar som deltagit i fokusgrupp samt genomfört en undersökning kring ungas valdeltagande och en undersökning till årets trendrapport kring vad unga ser som kommunens ansvar samt vad de anser att de själva kan göra för sin stad.
- Romano Center i Väst har genomfört en resa ihop med ungdomar till Sveriges riksdag, Stockholm.

- Barn har varit delaktiga i att utforma den fysiska miljön på Romano Center i Väst.
- Valstärkande insatser riktade till barn under 18 år för att öka kunskap och intresse för framtida allmänna val och Göteborgs Stads Ungdomsfullmäktige.
- Stöttar i processerna kring medborgar- och boendebudget som drivs på lokal nivå av förvaltningar eller bolag. I dessa processer involveras barn och unga i att lägga förslag och att rösta på olika aktiviteter och många av de förslag som vinner vänder sig ofta till barn eller familjer. Inom arbetet med medborgarbudget inom Din idé på Hisingen och Poseidons boendebudget i Hjällbo har kopplingen till barns utveckling varit särskilt tydlig. Barn har fått utrymme att framföra sina idéer och sedan medverka i att idéer blir verklighet.

Eftersom det inte ligger inom ramen för avdelningens uppdrag att arbeta med myndighetsutövning, saknas det en systematik för att göra särskilda prövningar av vad som är barnets bästa. Däremot övervägs vad som är barnets bästa i flera avseenden. Detta handlar främst om att lyfta barns bästa i olika skrivelser till nämnden, såsom tjänsteutlåtanden och remissvar. Som stödfunktion är det också en viktig del att bära och ge stöd i barnperspektiv och barns perspektiv i mötet med andra verksamheter och förvaltningar.

4.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Avdelningens grunduppdrag kring att erbjuda servicevägledning och samhällsvägledning till stadens medborgare påverkar ofta barn på ett indirekt sätt. Genom ansvaret för service- och samhällsvägledning sker en daglig kontakt med vårdnadshavare och ibland direktkontakt med barn. En viktig kärna i avdelningens arbete handlar om att utveckla och tillämpa metoder och förhållningssätt kring likabehandling, icke-diskriminering och ett gott bemötande på ett anpassat språk. Arbetet sker oftast med ett barnperspektiv och ibland utifrån barns perspektiv.

Servicevägledningen bidrar till att stödja barn i att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar genom att informera om rättigheter, möjligheter och tjänster som staden erbjuder. Det kan exempelvis handla om stöd i föräldraskap, lots för funktionsnedsättning, stiftelser, hur gör för att felanmäla sin inomhusmiljö, hantering av klagomål om en inte nöjd med förskola eller skola samt kunskap om hur skolbyte fungerar.

Eftersom det inte ligger inom ramen för avdelningens uppdrag att arbeta med myndighetsutövning, saknas det en systematik för att göra särskilda prövningar av vad som är barnets bästa. Däremot övervägs vad som är barnets bästa på olika sätt. Servicevägledningen eftersträvar att ge vårdnadshavarna relevant information för att kunna fatta beslut utifrån vad som är bäst för barnet.

Liknande överväganden görs på medborgarkontoren, som exempelvis har genomfört kontinuerliga konsekvensanalyser under pandemin kring betydelsen av, för bland andra barn, att stänga drop-in-tiderna under en period.

Samhällsvägledningen på stadens medborgarkontor har, i likhet med servicevägledningen till vårdnadshavare, en indirekt påverkan för barns utveckling och förutsättningar. Medborgarkontoren hjälper bland annat till med hur en ansöker om svenskt medborgarskap, ansöker till förskola, lämnar synpunkter samt stöttar föräldrar att navigera lättare och bättre i sitt föräldraskap. De flesta besökare i medborgarkontorens målgrupp är över 18 år, men många vuxna besöker verksamheten tillsammans med sina barn, vilka inkluderas i mötet, när detta bedöms lämpligt. En viktig del av verksamheten handlar om att inte endast svara på frågor, utan även fånga upp behov för att ge rätt vägledning.

Medborgarkontoren har väletablerade strukturer för intern och extern samverkan med många olika aktörer inom och utanför staden som direkt eller indirekt påverkar barn. En del i detta handlar om att sprida information om exempelvis familjecentralers verksamheter, läxhjälp, juridisk rådgivning och fritidsgårdsverksamhet.

Exempel där arbetet direkt påverkat barn:

- Verksamheten genomför ofta aktiviteter där barn inkluderas direkt eller indirekt.
- Informationsmaterial om barns rättigheter har tagits fram på olika språk på medborgarkontoren.

Vidare ligger det inom avdelningens grunduppdrag att ge redaktionell samordning, stöd och support för stadens gemensamma externa digitala kanaler och tjänster. Avdelningen har även ansvar för att leda arbetet med flera av Göteborgs Stads gemensamma externa digitala kanaler och tjänster. Den största kanalen är stadens webbplats [goteborg.se](https://www.goteborg.se). Även detta webstrategiska arbete kan ha en indirekt påverkan på barn, eftersom verksamheten tillhandahåller funktionalitet och den digitala ytan att lagra och sprida information på för stadens digitala kanaler. Det är dock stadens verksamheter som äger informationen och utformar innehållet på [goteborg.se](https://www.goteborg.se). Den indirekta påverkan för barn kan tänkas vara särskilt tydlig ifråga om aktiviteter som har riktat sig till barn i stadens digitala kalendarium.

Den webstrategiska verksamheten sprider även information i sociala medier, vilket kan möjliggöra för barn att enklare få kontakt med staden. Fram tills februari 2021 plockade verksamheten ut statistik kring åldersgrupper för såväl sociala medier som [goteborg.se](https://www.goteborg.se). Detta görs dock inte längre för [goteborg.se](https://www.goteborg.se) eftersom verksamhetens analysverktyg togs bort i samband med förnyade regelverk. När det gäller [goteborg.se](https://www.goteborg.se) har verksamheten valt att inte samla in data om besökare med anledning av GDPR.

Medborgarkontoren för besöksstatistik på de ärenden som kommer till verksamheten, där det finns en kategori ”under 20 år”, om besökaren kommer själv till medborgarkontoret. Det finns exempelvis statistik på antal ärenden som gäller förskola. Statistiken används till att analysera medborgarkontorens öppettider eller initiera samarbeten (exempelvis med förskoleförvaltningen i de fall medborgarkontoret har många ärenden kring förskolefrågor).

4.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Enheten för hållbar konsumtion och privatekonomi arbetar både direkt och indirekt med olika målgrupper av ungdomar. Genom verksamheten för Budget- och skuldrådgivning arbetar enheten för barnets bästa utifrån ett barnperspektiv genom att stötta barnets vårdnadshavare. Enheten arbetar också med barns perspektiv genom kunskapshöjande insatser där samtal förs direkt med ungdomar. Att ta del av ungdomars åsikter, tankar och synpunkter är av största vikt i arbetet med målgruppen.

Insatser med en direkt påverkan för barn handlar exempelvis om att Budget- och skuldrådgivning samt Konsumentrådgivning har arbetat tillsammans för att nå ut till grundskole- och gymnasieelever med föreläsningar och samtal om privatekonomi och konsumenträtt. Verksamheten har i samtal med eleverna fångat upp elevers frågor om deras egen ekonomiska verklighet för att nå ut med verksamhetens budskap på de sätt som gynnar eleverna direkt.

Enheten har också arbetat mot ungdomar med funktionsvariationer i syfte att stärka kunskapen om deras rättigheter inom framförallt privatekonomi och konsumenträtt samt mött ungdomar med psykisk ohälsa. Ett förebyggande arbete har även genomförts i form av föreläsningar och samtal kring privatekonomi för ungdomar som kommit till Sverige utan sina ursprungliga vårdnadshavare. Denna grupp uppfattas kunna vara särskilt påverkad av sociala nätverk i sin ambition att vara självförsörjande och här arbetar Budget- och skuldrådgivningen såväl med ett barnrättsligt perspektiv som en ambition att möta ungdomen just i hens funderingar och situation.

Verksamheten verkar på olika sätt för ungdomars egenmakt. En del i detta är att genomföra kunskapshöjande insatser på ett målgruppsanpassat sätt. Till grund för verksamheternas utbildningar ligger i huvudsak lagstiftning där det viktiga är att på ett pedagogiskt sätt belysa de rättigheter en har i enlighet med lagstiftning och därigenom öka ungdomarnas kunskap på området. Verksamheten har anpassat sitt utbildningsmaterial för att på bästa sätt nå ut till olika ungdomsgrupper samt grundskola och gymnasium.

Verksamheterna statistikför antal grupper och ungdomar som de möter för att säkerställa att de når sina uppsatta mål. Statistiken följs även upp och synliggörs i verksamhetens årsrapport samt föredragningar i olika sammanhang och till politiken i nämnd.

Vidare bidrar Budget- och skuldrådgivningens förebyggande arbete kring att stötta vårdnadshavare till att direkt och indirekt förbättra barns levnadsvillkor. Det kan handla om att i största möjliga mån minska riskerna för barnfattigdom i överskuldsatta familjer.

Barnets bästa är en viktig utgångspunkt i arbetet. Budget- och skuldrådgivningen arbetar dagligen genom rådgivning om hushålls- och vardagsekonomi till dem som vänder sig till verksamheten samt belyser vikten av att barn drabbas av så få konsekvenser som möjligt på grund av vårdnadshavares ekonomiska situation. Detta kan uppnås genom att exempelvis, med fokus på en vårdnadshavares underhållsskyldighet, ge stöd åt att komma igång med en betalning av underhållsbidrag. Ett annat exempel är att verksamheten indirekt kan ge hushållet stöd att bli skuldfri genom en skuldsaneringsansökan där beslut senare tas av Kronofogdemyndigheten.

Både Budget- och skuldrådgivning och Konsumentrådgivning arbetar genom samverkan i form av förebyggande arbete med exempelvis familjecentraler, öppna förskolor samt personal inom såväl vård som socialtjänst som kan komma i kontakt med såväl barn som vårdnadshavare. Genom dessa samarbeten hoppas verksamheterna kunna nå ut med insatser som är brett förankrade och som omfattar familjerna i sin helhet.

Det ligger också i enhetens grunduppdrag att informera om samt främja hållbara konsumtionsmönster. Uppdraget grundas bland annat i det så kallade ”Generationsmålet” (Riksdagens definition) som innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Enheten bidrar genom olika insatser, såsom Smarta Kartan Göteborg och GreenhackGBG, till den samhällsomställning som krävs för att människor och barn ska kunna överleva och utvecklas i Sverige i framtiden.

5 Förvaltningen och barnkonventionen i korthet

Demokrati och medborgarservice har varierande verksamhet- och uppdragsområden som innefattar både ett indirekt och direkt arbete med boende, besökare och företagare samt stöd till stadens övriga förvaltningar och bolag. Det innebär att förvaltningens arbete på olika sätt under 2022 har haft både en direkt och indirekt påverkan på barn.

Förvaltningens kunskap om barn baseras ofta på andra förvaltningars kunskap utifrån deras dagliga möten och arbete med målgruppen. Det finns ingen systematik kring att samla kvantitativa eller kvalitativa data på en förvaltningsövergripande nivå utan detta görs i så fall på uppdrag av andra förvaltningar. Däremot finns det flera fall där förvaltningen möter, samtalar eller samarbetar direkt med barn – såsom genom medborgarkontoren, medborgardialoger och enheten för hållbar konsumtion och privatekonomi.

Den indirekta påverkan på barn kan exempelvis ske genom att ge stöd till andra verksamheters tjänster, undersökningar om målgruppen, samtal och stöd till vårdnadshavare som har kontakt med Romano Center i Väst, service- och samhällsvägledningen eller stöd till andra förvaltningar i att genomföra medborgardialog.

Förvaltningen har också flera upparbetade samverkansstrukturer med både interna och externa samverkansaktörer som på ett indirekt och direkt sätt arbetar med eller påverkar barn. Detta gäller exempelvis medborgarkontoren och Romano Center i Väst.

Ett tydligt exempel på ett direkt arbete med barn och barns perspektiv är förvaltningens arrangerande av sommarlovsjobb, höstlovsjobb och påsklovsjobb. Ungdomar fick möjlighet att både bidra med sina egna tankar och idéer, och genom att tillfråga andra ungdomar, skapa mer kunskap om målgruppens behov som kan utgöra ett underlag i förvaltningens utvecklingsarbete.

Genom Romano Center i Väst arbetar förvaltningen med ett tydligt barnrättsperspektiv. Verksamheten har en utbildande och demokrati-främjande roll i staden genom att ge stöd och expertis i minoritetslagstiftning. Dock saknas ett systematiskt och förvaltningsövergripande barnrättsarbete 2022 i form av strukturer och processer som utgår från ett barnrättsperspektiv, vilket förvaltningen ser stor potential i att utveckla framåt. Här skulle kompetenshögjande insatser kunna vara en viktig faktor.

Däremot är förvaltningen redan idag, särskilt genom sitt demokrati- och delaktighetsuppdrag, en tydlig bärare av de tre perspektiven på barns rättigheter. Genom denna roll har förvaltningen tagit ansvar för att lyfta perspektiven i samband med olika skrivelser till nämnden och vid stöd till och samverkan med andra verksamheter och förvaltningar.

Förvaltningens arbete bidrar på olika sätt till barns rätt att utvecklas och påverkar barns förutsättningar. Ett exempel är de olika insatser som görs för att stötta såväl vårdnadshavare som att utbilda och samtala med ungdomar kring frågor som rör budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och hållbar konsumtion. Ett annat exempel är invånarguidernas uppsökande och stärkande arbete i områden där graden av delaktighet, inflytande och tillit är låg.

Det kan i några fall förekomma att nämnden för demokrati och medborgarservice fattar beslut som har direkt påverkan på barn. Dock tas denna typ av beslut oftast ur ett vuxenperspektiv. Förvaltningens verksamheter har inga systematiska rutiner för att redovisa och analysera konsekvenser och effekter som påverkar barn direkt eller indirekt. Däremot arbetar förvaltningens verksamheter på ett indirekt sätt, genom sin informerande- och stödfunktion mot andra verksamheter och/eller genom kontakten till vårdnadshavare, för att säkerställa att barnets bästa beaktas vid beslut som påverkas barn.

Förutom Barnkonventionens fyra grundläggande artiklar (2, 3, 6 och 12) bidrar förvaltningen till följande av övriga artiklar i Barnkonventionen: 4, 5, 11, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 27, 28, 30, 31, 32 (se tabell i avsnitt 3.5).

Förvaltningen har även lyft flera konkreta exempel på utmaningar och identifierat möjliga utvecklingsområden i det barnrättsliga arbetet (se per avdelning, kapitel 6).

6 Det nya nuläget och vägen framåt

6.1 Barnbokslut 2022 jämfört med Barnbokslut 2021

Har det skett några förändringar i verksamheten som påverkar barn direkt eller indirekt sedan förra barnbokslutet? (T.ex. nämnd-/styrelsebeslut om riktade insatser mot barn i utsatta situationer)

Vilka resurser (personella och ekonomiska) har satts in i arbetet för att förbättra barns villkor?

Fördelas resurser utifrån barns rätt till likvärdiga livsvillkor?

Jämfört med 2021 har förvaltningen under 2022 haft ett än större fokus på att utveckla arbetssätt och genomföra insatser kring barns delaktighet, inflytande och förutsättningar att utvecklas. Under 2021 gjordes ett första grundläggande arbete för att omhänderta och lägga grunden för nämndens utökade demokratiuppdrag. Nämnden ska bland annat upprätthålla en infrastruktur för lokal och digital demokrati för övriga staden att nyttja. År 2022 har präglats av att fortsätta undersöka, testa sig fram, utveckla och konkretisera infrastrukturen, ofta i samverkan med stadens förvaltningar och bolag. Infrastrukturen består av insatser, arbetssätt och processer inom områdena stöd och metoder, mötesplatser och samverkan. Mycket av arbetet har, såsom detta barnbokslut visar, en direkt eller indirekt påverkan på målgruppen barn.

2022 har varit ett valår i Sverige och förvaltningen har genomfört ett omfattande valstärkande arbete. En stor del av detta arbete har skett i samverkan andra förvaltningar i staden. Insatserna riktades i första hand till förstagångsväljare, det vill säga personer som har fyllt 18 år eller äldre, och i andra hand till barn under 18 år som är den målgrupp som omfattas av Barnkonventionen. Insatser riktade till barn under 18 år syftade till att öka kunskap om och intresset för framtida allmänna val och val till Göteborgs Stads ungdomsfullmäktige, där målgruppen utifrån innevarande ålder kan delta. Insatser gjordes också för att stötta ungdomar att prata om valet med föräldrar, syskon och kompisar över 18 år för att uppmuntra dem att rösta.

Förvaltningens arbete med metoden lokala invånarguider har utökats. Invånarguiderna gör ett uppsökande och stärkande arbete i områden där graden av delaktighet, inflytande och tillit är låg. Under 2021 hade förvaltningen sex anställda invånarguider och metoden användes i Biskopsgården på Hisingen. Antalet anställda har under 2022 utökats till 15 och invånarguidernas geografiska område har utökats till flertalet områden på Hisingen. Metoden invånarguider har även testats i nordöstra respektive sydvästra delar av staden där invånarguiderna haft ett särskilt uppdrag att informera och uppmuntra barn att delta och/eller rösta i Ungdomsfullmäktige.

Vidare har en kartläggning av stadens gemensamma arbete för ungas inflytande påbörjats. Kartläggningen görs i nära samverkan med andra förvaltnings verksamheter och ska utgöra en viktig grund i förvaltningens fortsatta utveckling av kompetens- och metodstöd kommande år.

Liksom 2021 har förvaltningen anställt feriearbetare i flertalet omgångar. Under 2022 anställdes feriearbetare under påsklov, sommarlov och höstlov. Arbetsuppgifterna har bland annat handlat om att ta fram förslag på hur förvaltningen kan rikta information och nå unga kring Göteborgsförslaget, att arbeta med metoden "Open Chair Democracy" och föra samtal med göteborgare om hur de upplever demokrati och redovisa resultatet på Frihamnsdagarna samt genomföra undersökningar kring exempelvis ungas valdeltagande. Vidare har verksamheten Romano Center i Väst gjort en resa ihop med ungdomar till Sveriges riksdag, Stockholm.

Förvaltningen har öppnat två nya verksamheter, ett medborgarkontor i Frölunda och ett Regnbågshus i centrala Göteborg för HBTQI-personer. Bägge verksamheter kan ha både en direkt och indirekt påverkan på barn.

De flesta som besöker stadens medborgarkontor är generellt sett över 18 år, men många besöker verksamheten tillsammans med sina barn. Verksamheten hjälper barn på ett både direkt och indirekt sätt genom att till exempel hjälpa till att ansöka om svenskt medborgarskap eller förskola. Medborgarkontoren hjälper också vårdnadshavare och föräldrar att navigera lättare och bättre i sitt föräldraskap och att stötta sitt barn. Verksamheten informerar även om aktiviteter för ungdomar i området, exempelvis inför lov.

Regnbågshuset är en mötesplats för HBTQI-personer i alla åldrar. Mötesplatsen var i uppstartsfasen hösten 2022 och har hittills haft två aktiviteter med inriktning familj och barn. Det är en del av mötesplatsens grunduppdrag att arbeta med ett normmedvetet förhållningssätt och att aktivt verka för icke-diskriminering. Själva innehållet i mötesplatsen kommer att växa fram och skapas av, tillsammans med och för HBTQI-personer utifrån behov och intresse. För att barn ska känna sig inkluderande och välkomna finns ett barnrum som är anpassat efter barns behov.

Verksamheten Romano Center i Väst har under 2022 avsatt resurser för att anpassa lokalen så att unga ska känna sig inkluderade på platsen. Barn har involverats på ett direkt sätt i att utforma den fysiska miljön, i syfte att barn ska känna sig trygga och få kunskap om sina rättigheter på ett åldersanpassat sätt.

Förvaltningen har även utökat sitt stöd till andra förvaltningars och bolags arbete med att öka barns delaktighet. Under 2022 har förvaltningen varit ett stöd i planeringsfasen för medborgarbudgeten Din idé, socialförvaltningen Hisingen, som startar en ny omgång 2023. Insatser pågår även kopplat till Poseidons boendebudget i Hjällbo. I arbetet med båda dessa budgetar får barn komma med förslag och rösta både via skolan och på sin fritid.

Vidare har förvaltningens stöd i stadens dialoger- och medborgardialoger intensifierats. Detta gäller särskilt i förhållande till grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen, vilka kontinuerligt har erhållit stöd under 2022. Stödet har formats utifrån förvaltningarnas uppdrag eller frågor från deras nämnd och/eller förvaltning. Det handlar bland annat om att arbeta fram ett strategiskt upplägg kring vad det innebär att arbeta med dialog och delaktighet samt rådgivning kring planering av specifika metoder och dialoger. Dessutom har Demokrati och medborgarservice börjat formera och bjudit till ett stadenövergripande delaktighetsnätverk med start 2023, vilket kan komma att beröra frågan om att skapa förutsättningar för barns delaktighet.

Under 2022 har förvaltningen även genomfört ett viktigt förvaltningsövergripande arbete kring att se över och analysera samtliga planer och program där nämnden har ett utpekat ansvar. Förvaltningen testar nya arbetssätt för att arbeta kompetensöverskridande mellan avdelningar och barnrättsplanen är den första planen som förvaltningen testar nya tillvägagångssätt kring.

6.2 Utmaningar och potentiella utvecklingsområden

Vilka utvecklingsområden och insatser behövs det kommande året/åren?

Vad är en realistisk ambition och är det något utvecklingsområde som är en förutsättning för de andra och behöver prioriteras?

Vilka resultat/effekter förväntas uppnås av eventuellt nya insatser som planeras? Behöver förväntade resultat/effekter revideras gällande pågående insatser?

Fördelas resurser utifrån barns rätt till likvärdiga livsvillkor?

6.2.1 Avdelningen för utveckling och analys

Exempel på utmaningar och utvecklingsområden:

- Fördjupa kunskap och kompetens kring barnkonventionen och de tre perspektiven på barnrättsarbete.
- Avdelningen har ofta en stödfunktion gentemot stadens verksamheter och i detta finns en utmaning i att säkerställa att barnrättsperspektivet tillgodoses i alla aktiviteter avdelningen är delaktig i. Huruvida arbetet sker utifrån barnperspektiv, barns perspektiv eller barnrättsperspektiv kan vara beroende av andra verksamheters arbetssätt samt samarbete kring att exempelvis nå ut till målgruppen.
- Hitta systematiska sätt för att samverka och nå grupper av barn som är svåra att nå samt skapa rutiner baserade på hur barn vill och beskriver att de bäst kan nås.
- Fortsätta att utveckla och fördjupa samverkan med andra förvaltningar och bolag i byggandet av stadens infrastruktur för lokal och digital delaktighet. Viktigt att se hur vi kan kombinera kompetenser i staden, vilka roller vi har och i vilka avseenden kompetenshöjning behövs.
- Bredda perspektivet vid undersökningar och lyfta frågor om eventuell påverkan på barn i planering, genomförande och analys även vid undersökningar som inte direkt har målgruppen unga. Barnrättsperspektivet kan även inkluderas i de analyser som eventuellt kommer att göras i förvaltningens målområdesforum i framtiden.
- Kartlägga vilken form av socioekonomiska data som behövs i avdelningens planeringsarbete och insatser.
- Bredda perspektiv och lyfta unga i fler skrivelser – även när de inte berörs direkt av den aktuella frågan.
- Verka för att unga medarbetare (till exempel demokratiambassadörer, sommarjobbare) som arbetar på uppdrag av förvaltningen inte utsätts för diskriminering, och att de behandlas lika i förhållande till sina vuxna kollegor. Det är även viktigt att på ett generellt plan verka för att barns åsikter bemöts med respekt och tas på allvar av vuxna medarbetare inom staden.
- Säkerställa att information ges på olika språk samt genom ett språkbruk som uppfattas vara tillgängligt av barn och unga.
- Bli bättre på att sprida avdelningens tjänster som kan bidra till att staden tillgodoser barnens rättigheter både på ett direkt och indirekt sätt.

- Romano Center i Väst (RCV):
 - Samråd med barn och unga – inhämta barns röster inför förändringar i verksamheten
 - Göra "Barnkonsekvensanalys" i samtliga utåtriktade verksamheter som vi genomför, familjesöndag
 - Ta in barnens röster när vi utformar den fysiska platsen på RCV.
 - Rutin: Informera barnen utifrån ålder och mognad. Låta barnen veta att de har rätt att komma till tals.
 - Kommunicera på ett tydligt och klarspråkigt sätt anpassat för barn.
 - Verka för att barn som lever i minoritet får tillgång till och kan använda sitt modersmål.
 - I januari 2023 kommer en föräldrautbildning ABC-kurs att hållas på RCV.
 - Planering finns för att kunskapshöja personalen på RCV genom att utbilda dem i modellen LÖSA.
 - Två samhällsvägledare är utbildade att hålla i föräldrautbildning "Förälder i nytt land". Planen är att starta i gång utbildning våren 2023
 - Kommer att införskaffas material i syfte att skapa fokus och lugn riktat till barn.

En realistisk ambition för avdelningens arbete 2023 är sammanfattningsvis:

- Demokratiarbete: fortsätta det pågående arbetet med att utveckla stadens infrastruktur för lokal och digital delaktighet och fortsätta samverkan med övriga staden.
- Hållbarhetsarbete: bära med sig och vid behov påminna och stötta kring barnperspektivet vid samverkan med andra förvaltningar och bolag.
- Servicearbete: fortsatt utgå ifrån metoder med användardriven utveckling och inkludera målgruppen i utvecklingen där stadens service berör denna i samverkan med övriga staden.

6.2.2 Avdelningen för medborgarservice och support

Exempel på utmaningar och utvecklingsområden:

- Det är tydligt i servicevägledningens arbete att det finns grupper av medborgare i staden som staden inte når kopplat till frågor som berör barn. Kunskapen om vad en har rätt till eller hur en går tillväga i olika frågor varierar stort beroende på var en bor. Många vet inte var en ska vända sig eller vad kommunen ansvarar för.
- Språkbrister i svenska kan utgöra en barriär oavsett ålder i att ta kontakt med servicevägledningen. Här är det viktigt att servicevägledningen är en del i att stärka den personen och hjälpa vidare i den fråga som

personen vill ha hjälp med.

- Servicevägledningen upplever att de möter en ”påtvingad” involvering när barn agerar tolk åt sina föräldrar. Det händer relativt ofta att barn ringer åt sina föräldrar om ärenden som egentligen är den vuxnes ansvar, för att den vuxne inte kan språket. Detta kan ha en negativ påverkan på barns rätt till fritid, vila och utveckling.
- Medborgarkontoren ser, kopplat till kunskap om barn och målgrupper som är svåra att nå, en risk i att verksamheten tappar kontakten med barnen då föräldrarna mår för dåligt för att ta sig till medborgarkontoren.
- Eftersom medborgarkontor finns i vissa delar av staden spelar geografien en stor roll för förutsättningarna att nå ut till medborgare. Verksamheten upplever också att många inte vet vad ett medborgarkontor är eller vilken hjälp en kan få från kommunen.

En realistisk ambition för avdelningens arbete 2023 är sammanfattningsvis:

Avdelningen ska analysera vidare barnrättsplanen framöver för att klargöra vilka eventuella åtgärder som ska komma därav. Avdelningen har ansvar för insats 3:2 *Medborgarkontor med tydlig inriktning för barn* i barnrättsplanen. Vilken påverkan detta kommer att få för verksamheten kommer att synliggöras under 2023.

6.2.3 Avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet

Exempel på utmaningar och utvecklingsområden:

- Utifrån de förutsättningar som råder idag kommer verksamheten att fortsätta det inslagna arbetet med rådgivning såväl som utåtriktade insatser. Ett utvecklingsområde är att nå de barn och ungdomar som av någon anledning inte återfinns i skolans värld och försöka finna vilka arenor de befinner sig i. Det ständiga utvecklingsområdet är att alltid nå fler än dem vi når och att få större spridning över staden.
- Identifiera nya aktörer för samverkan med vår enhet i vårt arbete gentemot unga.
- Identifiera nya arenor där unga finns för att nå ut med våra kunskapshöjande insatser samt samtal med unga.
- Identifiera nya arenor för unga i stadens utsatta områden – i enlighet med Jämlik Stad-arbetet.

- Arbeta mer gentemot målgruppen unga i sociala medier.

En realistisk ambition för avdelningens arbete 2023 är sammanfattningsvis:

Fortsätta jobba med att identifiera nya målgrupper eller varianter av målgrupper samt hitta nya sätt att nå ut, både i det dagliga arbetet med att kommunicera att verksamheten finns och i form av utåtriktade insatser, såsom nya former av föreläsningar eller workshops.

Målet är alltid att nå ut till fler utifrån avdelningens givna resurser. Det betyder att verksamheten ständigt får utvärdera och ompröva var en lägger resurserna, så att verksamheten når dem som behöver verksamheten som mest.

7 Bilagor

Bilaga 1 – Barnkonventionens artiklar

Artikel 1

Ett barn – det är varje människa under 18 år.

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn.

Artikel 4

Konventionsstaterna ska till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att förverkliga barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. När resurserna inte räcker till bör man söka lösningar genom internationellt samarbete.

Artikel 5

Föräldrarna har det yttersta ansvaret för barnet och ska utifrån utvecklingen av barnets egen förmåga säkerställa att det får kännedom om och hjälp i att utöva sina rättigheter.

Artikel 6

Varje barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Artikel 7–8

Barnet har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är. En stat får inte ta ifrån barnet dess namn eller nationalitet.

Artikel 9

Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda föräldrarna ska ha rätt att träffa båda två regelbundet.

Artikel 10

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.

Artikel 11

Ett barn får inte föras bort eller hållas kvar i utlandet utan tillstånd. Staten ska ingå avtal med andra länder för att bekämpa detta.

Artikel 12–15

Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. När domstolar och myndigheter behandlar fall som rör barnet ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet. Barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska respekteras.

Artikel 16

Varje barn har rätt till sin privat- och familjeliv, hem och post och ska skyddas mot ingripanden i dessa. Varje barn ska också skyddas mot angrepp på sin heder och sitt anseende.

Artikel 17

Alla barn har rätt att ta del av information från massmedia, som syftar till att främja deras välfärd och utveckling. Massmedia ska därför uppmuntras att sprida information särskilt riktad till barn, samarbeta över gränserna, producera barnböcker, sprida information på minoritetsspråk samt skydda barn mot skadligt innehåll.

Artikel 18

Båda föräldrarna har gemensamt det primära ansvaret för barnets uppfostran och utveckling. De ska låta sig vägledas av vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 19

Barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

Artikel 20–21

Ett barn, som berövats sin familjemiljö, ska ha rätt till alternativ omvårdnad. Vid adoption ska staterna säkerställa att största vikt ges till vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 22

Flyktbarnet har rätt till skydd och hjälp om det kommer ensamt eller tillsammans med föräldrar eller annan person.

Artikel 23

Ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Artikel 24

Barnet har rätt till bästa möjliga hälso- och sjukvård och rehabilitering. Alla länder ska arbeta för att minska spädbarns- och barnadödligheten och bekämpa sjukdomar och undernäring och avskaffa traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa. Gravida och nyblivna mammor har rätt till hälsovård.

Artikel 25

Ett barn som har omhändertagits för vård, skydd eller behandling har rätt att få sin behandling och sitt omhändertagande granskat på regelbunden basis.

Artikel 26–27

Varje barn har rätt till den levnadsstandard som är skälig för att trygga barnets utveckling. Föräldrarna har huvudsakligen ansvaret för detta, men om de inte klarar av det, måste staten se till att det finns stödprogram för att säkerställa detta. Även barnets sociala trygghet ska säkerställas med tex socialförsäkringar som ska ges till familjer beroende på vilka tillgångar de har.

Artikel 28–29

Barnet har rätt till gratis grundskoleutbildning. Undervisningen bör förbereda barnet för livet, utveckla respekt för mänskliga rättigheter och fostra i en anda av förståelse, fred, tolerans och vänskap mellan folken.

Artikel 30

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

Artikel 31

Barnet har rätt till lek, vila och fritid.

Artikel 32

Barnet har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande samt mot hårt arbete som skadar eller hindrar barnets skolgång och äventyrar barnets hälsa.

Artikel 33

Barnet har rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika.

Artikel 34

Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

Artikel 35

Bortförande, försäljning eller handel med barn ska förhindras.

Artikel 37

Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling och bestraffning. Inget barn får olagligt eller godtyckligt berövas sin frihet. Barnet får inte bestraffas med livstids fängelse eller dödsstraff. Varje frihetsberövat barn ska behandlas humant och med respekt. Barnet har rätt att snarast möjligt få juridisk hjälp. Barnet i fängelse har rätt till kontakt med och besök av sin familj.

Artikel 38

Konventionsstater skall vidta alla lämpliga åtgärder för att tillförsäkra att barn under 18 år inte deltar i väpnade konflikter. Barn får inte heller användas eller rekryteras av gerillarörelser m.fl.

Artikel 39

Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

Artikel 40

Barnet, som är anklagat för brott eller blivit dömt för straffbara handlingar, har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och för andras mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

Artikel 41

Rättigheterna i konventionen gäller inte om andra nationella lagar ger barnet större möjligheter att förverkliga rättigheterna.

Artikel 42

De stater som anslutit sig till konventionen åtar sig att göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland vuxna och barn.

Artikel 43–45

Bestämmelser om hur alla länder som anslutit sig till konventionen ska arbeta för att förverkliga den. En övervakningskommitté inom FN granskar konventionsstaternas rapporter. FN-organ och frivilligorganisationer kan också delta med information till FN.

Artikel 46–54

Regler om hur stater kan ansluta sig till konventionen och när dessa börjar gälla. En reservation som strider mot denna konventions ändamål och syfte skall inte tillåtas.

Demokrati och medborgarservice

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: konsumentochmedborgarservice@kom.goteborg.se

